

ÅLANDSBANKING

NR 1 2021

Möt Göteborgs- kontoret

– Det är människorna hos oss som gör det, menar Eva Bengtsson

ÅLAND INDEX HAR BLIVIT GLOBAL BANK- STANDARD

Arwidsro

DRIVKRAFTEN LIGGER I ATT
BYGGA AFFÄRER OCH SKAPA
BESTÅENDE LIVSMILJÖER

SVENSKA SKOLAN I MARBELLA

– En skola för livet

INNA BRAVERMAN

Hon fick en andra chans – den ägnar hon åt energin ur havet

INNEHÅLL NR 1

3 LEDARE

4 INNA BRAVERMAN

Jakten på ren energi

8 MARKNADSKRÖNIKA

10 ÅLANDSBANKEN GÖTEBORG

Kunskap och personliga relationer
nyckeln till framgång

14 UPPSKOVS RÄNTA

Avskaffad ränta på uppskov
vid bostadsförsäljning

16 CHRISTOFFER TAXELL

I en artikelserie möter du vår styrelse

20 BANKENS SJÄL I BILD

24 VERAHILL – FAMILJEJURIDIK

**26 UTLANDSFLYTT –
SVENSKA SKOLAN I MARBELLA**

30 ARWIDSRO

Finansiering av bostadsbyggen

34 ÅLAND INDEX

– världens ledande index för klimatpåverkan

36 BANKENS HÅLLBARHETSARBETE

38 SOLAR FOODS

Finlands hetaste startupföretag som
tillverkar mat ur luften

**42 RESULTAT FÖR ÅLANDSBANKENS
ÖSTERSJÖPROJEKT 2020**

43 ÅLAND 100 ÅR

År 2022 är det 100 år sedan Åland blev självstört

44 TIPS & NYHETER

46 FEM FRÅGOR TILL PETER WIKLÖF

4 INNA BRAVERMAN

10 GÖTEBORGSKONTORET

26 UTLANDSFLYTT

30 ARWIDSRO

ATT VÄLJA ÅLANDSBANKEN KAN GÖRA SKILLNAD

För oss är det personliga mötet fundamentet i våra kundkontakter. När storbanker tänker finansiella transaktioner så tänker vi relationer. Vi tror och vet att våra kunder uppskattar att sitta ner i lugn och ro och samtala med riktiga människor, inte bara genom ett anonymt kundcenter. Vi vill inte bara prata om bostadsköpet. Vi vill förstå kundens behov för att se hur vi kan hjälpa till på bästa sätt. I det fallet är vi beredda att ge kunden lite mer av vår tid. Att välja Ålandsbanken kan helt enkelt göra skillnad.

I den här tidningen får du läsa om Inna Braverman på sidorna 4–7. Hon ägnar sig åt grön energi genom framför allt vågkraft och har siktat inställt på att vågkraft en vacker dag ska kunna lösa mänsklighetens energibehov på egen hand. Du får också ta del av ett reportage om Arwidsro och deras nästan klara äldreboende i Norrtälje på sidorna 30–33. Peter Zonabend är idag vd på bolaget och har utvecklat det i nära samarbete med grundaren Per Arwidsro. Att bygga bestående livsmiljöer och affärer är drivkraften för dem båda. I vårt senaste nummer kunde du läsa en intervju med Ulrika Valassi som sitter i Ålandsbankens styrelse. I det här numret är det dags att lyfta fram Christoffer Taxell. Han har en lång och spännande karriär som spänner över juridik, politik, ekonomi, industri, kultur, utbildning och forskning – men han pratar naturligtvis hellre om en viss bank. Läs mer om honom på sidorna 16–19.

2016 lanserade vi Åland Index, ett index som erbjuder våra kunder möjligheten att följa korttransaktioners klimatpåverkan. Nu – fem år senare har indexet blivit en global bankstandard genom att det erbjuds till alla Mastercard och Klarnas kunder. Det innebär att vi nu har potential att nå ut till halva världen – något

som naturligtvis gör oss väldigt stolta. Läs mer om detta på sidorna 34–35. Ålandsbankens nästa utmaning vad gäller ansvar och hållbarhet, är att bli klimatneutrala. Läs vad Tove Erikslund, administrativ chef på banken, säger om det högt ställda målet.

För att försäkra oss om att tidningen du håller i din hand håller bästa möjliga kvalitet, gör vi i samband med detta nummer en läsarundersökning. På Tips-sidan, 44–45, hittar du en QR-kod som du skannar in med din mobil för att komma till svarsenkäten.

Tack för att du valt Ålandsbanken – en bank där den personliga kontakten med våra kunder är vårt viktigaste signum – en bank som gör skillnad!

Trevlig läsning!

Magnus Johansson
Direktör Ålandsbanken Sverige

Inna hämtar energi från havet

Jakten på ren energi är en personlig resa för Inna Braverman: Hon föddes i Ukraina två veckor före Chernobyl-katastrofen 1986. På grund av luftföroreningar drabbades hon av akuta andningssvårigheter och överlevde tack vare att hennes mamma gav henne konstgjord andning. Hon fick en andra chans – och den ägnar hon åt grön energi.

ergi

”Jag förstod att det som krävdes för att få fram en kommersiell produkt var att jag löste de fyra och en halv problemen. Vilket jag gjorde.”

En världsförbättrare söker jobb

Familjen emigrerade till Israel där Inna växte upp och studerade statsvetenskap och engelska vid universitetet i Haifa. Hon hade en vag idé att hon skulle förändra världen genom politiken, men ingen ville anställa en nykläckt statsvetare med ambition att rädda planeten. Hon tog jobb som översättare och ett av uppdragen handlade om förnybar energi.

Inna blev mer och mer intresserad och snart infann sig frågan: Varför hade ingen lyckats tämja vågkraften?

– Det har att göra med fyra och en halv anledningar, förklarar Inna pedagogiskt:

Vad gör vågenergi så svårt?

Ett – för dyrt. Man hade försökt tämja vågorna på öppet hav – och det kräver båtar och dykare och dyra konstruktioner.

Två – för opålitligt. På öppet hav blir alstring av elektricitet en kamp mot enorma krafter. Det tog bara dagar – i värsta fall timmar – för de bästa försöken att brytas ned.

Tre – försäkring. Inget försäkringsbolag vill ställa sig bakom dyra konstruktioner som inte håller.

Fyra – inverkan på miljön.

Konstruktioner till havs har stor lokal miljöpåverkan. Inte ens miljöorganisationer var förtjusta i vågkraft ute till havs.

Och en halv – enligt Inna var föregångarna inom vågkraft så upptagna med att hitta billigare teknik och material att de i vissa fall inte kunde hitta en lösning för hur elen skulle komma in till land.

– Jag förstod att det som krävdes för att få fram en kommersiell produkt var att jag löste de fyra och en halv problemen. Vilket jag gjorde.

Foto: Wired

Inna Braverman

Född: 1986.

Gör: Vd, grundare och styrelseledamot av Eco Wave Power, EWP.

Annat: Av medium.com framröstad som en av världens mest inflytelserika personer.

Citat: ”Det finns miljarder människor i världen, det räcker att en av dem säger ja till din idé.”

Resans början

Inna var något på spåren, men hon var fortfarande ung, utan resurser, bodde i en liten stad och saknade kontakter. Men av en slump träffade hon en rutinerad entreprenör, investerare och affärsängel på en social tillställning. Och av en slump upptäckte de att de delade ett brinnande intresse för vågkraft.

Mannen i fråga hette David Leb och är idag styrelseledamot och delägare i Eco Wave Power.

Innas och Davids lösning befann sig fortfarande på ett konceptuellt stadium, det fanns inte ens en ritning, men nu fanns resurser att anordna en tävling för ingenjörer i Innas hemland Ukraina. Uppdraget var att lösa de praktiska bitarna. De fick ihop ett team och alla bitarna föll på plats 2011 – och samma år grundades Eco Wave Power.

Foto: EWP

Det finns tusentals kilometer vågbrytare i världen – och fler planeras. Innas idé förvandlar dem till en källa för hållbar energi.

Vi är live!

2014 installerades den första fungerande anläggningen i Jaffa – men av diverse byråkratiska skäl gick det inte att koppla upp den till elnätet. För nästa viktiga steg i utvecklingen stod i stället Gibraltar.

Den tätbefolkade brittiska enklaven på Spaniens sydkust saknar ytor för solcellsanläggningar och vindkraftverk, men har en lång kustlinje. 2016 invigdes den första vågkraftsanläggningen med uppkoppling till elnätet och som förser Gibraltars kraftnät med förnybar el.

Idag pågår flera projekt i Europa, bland annat i Portugal – ett land med närmast optimala kustförhållanden. Där planeras en större anläggning med en kapacitet på 20 MW. En testanläggning för kalla förhållanden planeras i Lysekil och testanläggningen i Jaffa ska i år byggas ut och

kopplas till elnätet. Drömmen är att få in en fot i fler länder, som USA, Australien, med flera.

Hur funkar det?

Det är enkelheten som gör Innas uppfinning genialisk. Kraften i vågorna får flottörerna att höjas och sänkas. Rörelsen fångas upp i ett hydraulsystem som skapar tryck i ackumulatorerna, som sedan driver en hydraulmotor. Denna driver i sin tur en generator som genererar ren elektricitet. Allt sker dessutom i anslutning till land på befintliga vågbrytare och den miljövänliga elen kan enkelt förse närmaste nätverk.

Målet är att varenda vågbrytare i världen ska förse med en kraftanläggning. Enligt Inna skulle vågkraft på egen hand kunna lösa mänsklighetens energibehov. (Se faktaruta.)

– Om 10 år ser jag vår vågteknologi spridd över olika länder i hela

världen, med vågkraft som en integrerad del av den totala energimixen.

En gränslös idé

Inna har siktat inställt på Nasdaq-börsen i USA och att lista Eco Wave Power på Nasdaq-börsen i Stockholm 2019 var ett steg på vägen. Att det blev Stockholm beror på Sveriges goda rykte inom förnybar energi. I samband med listningen frågade Inna och hennes styrelse runt efter en bra bank.

Hennes jurister föreslog Ålandsbanken.

Inna föddes i Ukraina, verkar i Israel och har pågående och planerade projekt i Gibraltar, Portugal och Sverige. Hon siktar på USA och Australien och samtal pågår bland annat med kustlandet Bangladesh. Och hon har en bank från Åland.

– Teknologi har inga gränser. Mitt företag och mitt företags historia bevisar det. ■

Innas tips till entreprenörer som vill förändra världen:

- Samma som för vilket företag som helst: Tro på dig själv!
- Du kommer att få höra mycket tvivel. Lyssna på alla, ta in goda råd, men när allt kommer omkring ska du göra vad du tror är rätt.
- Tänk så här: Det finns miljarder människor i världen, det räcker att en av dem säger ja till din idé.

Foto: Eco Wave Power

Foto: Eco Wave Power

Foto: Eco Wave Power

Foto: Eco Wave Power

Om vågkraft:

- Vatten har ca 1000 gånger högre densitet än luft, vilket gör det möjligt att utvinna stora energimängder på mindre yta.
- Många lägen med hög vågenergi befinner sig där befolkningstätheten är stor. Nästan hälften av världens befolkning bor mindre än 100 km från en kust.
- Eco Wave Powers system gör det möjligt att generera elektricitet ur vågor som är en halv meter eller högre.
- Förnybar energi handlar inte bara om klimatet. Världshälsoorganisationen (WHO) uppskattar att luftföroreningar är "världens största enskilda miljöframkallade hälsorisk".

EN DELIKAT BALANSAKT

Foto: Viktor Fremling

Under kommande kvartal räknar vi med en delikat balansakt på börsen, där hög värdering ska balanseras mot stark vinsttillväxt. Vi är optimistiska och räknar med att den starka konjunkturen gör att det väger över till fördel för en fortsatt, om än måttlig, potential för ytterligare uppgångar. Men vi dansar lite närmare utgången. Utan ett aktivt och välavvägt risktagande är det svårt att hitta avkastning i en värld som fortfarande präglas av extremt låga räntor.

Aterhämtningen i aktiemarknaden sedan botten i mars 2020 orkestrerades initialt av snabbt stigande värdering, då börsen blickade bortom den pandemidrivna vinstkollapsen under fjolåret och i stället fäste blicken mot en förväntad kraftfull återhämtning 2021, underbyggd av massiva finans- och penningpolitiska stimulanser.

Börskurserna har fortsatt att stiga med emfas under 2021 och marknaden har redan realiserat en signifikant del av årets förväntade avkastningspotential. Aktiemarknaden framstår som något högt värderad, även om det fortfarande är möjligt att hitta attraktivt värderade aktier på de nordiska börserna. Vi räknar dock med en gradvis normalisering av dagens höga multiplar och det krävs därför en fortsatt positiv vinstutveckling för att ge stöd till ytterligare uppgångar. Vi är optimistiska och räknar med att trenden med stigande prognoser, som vi kunnat observera sedan mitten av 2020, håller i sig. I nuläget förväntas en vinsttillväxt i år på 15–30 % för USA och Europa.

En viktig fråga i kommande delårsrapporter från bolagen blir effekten på marginaler på grund av komponentbrist i delar av industrin samt genomslaget av prishöjningar på flera typer av viktiga insatsvaror

”Konjunkturdata fortsätter att överraska positivt, med uppgångar för ledande indikatorer i de flesta länder och regioner.”

så som energi, industrimetaller och jordbruksprodukter. Prishöjningar som i sig kan ses som ett kvitto på starkare ekonomisk tillväxt. Bolagens paragrafen har under flera kvartal varit stark kostnadskontroll, men här finns det sannolikt utmaningar framöver.

Förtröstansfullt är att analytikernas prognoser för 2021 alltså verkar rimliga eller till och med något konservativa. Bolagsrapporterna för årets första kvartal skvallrar om stark orderingång vilket borgar för snabbt accelererande produktion framöver. Sällan har vi skådat en sådan strid ström av omvända, det vill säga positiva, vinstvarningar som under våren vilket också bekräftar en stark återhämtning av efterfrågan.

Konjunkturdata fortsätter att överraska positivt, med uppgångar för ledande indikatorer i de flesta länder och regioner. Även om den ekonomiska aktiviteten fortfarande är betydligt lägre än innan pandemin är återhämtningen överraskande kraftfull, vilket påverkat marknaderna för risktillgångar, så som aktier och företagskrediter, positivt.

IMF gjorde i sin vårprognos återigen en signifikant uppjustering av den förväntade globala tillväxten för både 2021 och 2022. BNP-fallet för 2020 blev också betydligt mindre än befarat (-3,3 %), men utan koordi-

nerade finans- och penningpolitiska insatser skulle tillväxtkollapsen under fjolåret sannolikt ha varit tre gånger (!) så stor, enligt IMF:s bedömning.

Prognosuppgifterna för innevarande år förklaras av utvidgade finanspolitiska stimulanser samt vaccinationsprogram. IMF gör bedömningen att de ekonomiska riskerna är balanserade på kort sikt, men lutar åt det positiva hållet på medellång sikt, baserat på ett uppdämt konsumtions- och investeringsbehov hos hushåll och företag, i takt med att ekonomier öppnar efter pandemin.

Att IMF talar om potential på uppsidan vad gäller de medelfristiga ekonomiska utsikterna tillhör inte vanligheterna. Om något brukar fonden vara en försiktig prognosmakare som inte vill måla konjunkturbilden i onödigt ljusa färger. Det är lättare att sätta press på medlemsländer att genomföra reformer om framtidsutsikterna serveras som något i underkant. Dessutom är det trevligare att kunna revidera upp prognoser än att behöva göra nedjusteringar.

Vad gäller den globala ekonomin är det som vanligt USA som är snabbast ur startblocken. I EMU dröjer det lite längre med återöppnandet av ekonomin vilket främst tynger tjänstesektorn, detaljhandeln och hushållen.

Det mest centrala ur ett finansmarknadsperspektiv är dock hur ekonomiska utfall relaterar till analytiker och konjunkturbedömares prognoser. Sett ur detta perspektiv är förväntningarna i EMU fortfarande lågt ställda. Faktum är att den positiva överraskningsfaktorn under första halvåret varit större i Europa än USA, trots den betydligt trögare återhämtningen på vår sida om Atlanten.

Mot bakgrund av marknadens oro över stigande obligationsräntor, är det värt att notera att flertalet prognosmakare spår en fortsatt återhållen inflationstakt under kommande två till tre år. Detta talar för att uppgången i långa räntor, likväl

som centralbankernas styrräntor, inte nämnvärt kommer att bromsa konjunkturen.

Har vi rätt vad gäller utsikterna för kommande 24 månader borgar det för en kraftfull acceleration i bolagens vinster och att aktiemarknaden på så vis har möjlighet att växa i den i nuläget ganska stora värderingskostymen.

Vi fortsätter därför att ha en positiv syn på börsen. Den största risken på nedsidan är vinstestimaten, det vill säga konjunkturen. Men med detta sagt har vi svårt att se annat än att den superexpansiva finans- och penningpolitiken, i kombination med återöppnandet av ekonomier, ger ett kraftfullt understöd till efterfrågan under ett antal kvartal framöver. Potentialen på uppsidan för bättre avkastning ligger också i att vinstmultiplarna förblir höga till följd av varaktigt låga räntor. Ser vi till den relativa värderingen av börsen och jämför med exempelvis den europeiska obligationsmarknaden, med räntor kring 0 %, erbjuder aktier, trots den starka kursutvecklingen, en aptitlig riskpremie.

Till syvende och sist konstaterar vi att i en värld som präglas av extremt låga räntor är den reala avkastningen positiv endast i tillgångsslag med betydande företagsrisk, så som aktier. Såväl statspapper som vanliga företagsobligationer (IG) har en avkastning som är lägre än inflationen. Som aktieinvestor får du dock vara beredd på perioder med ökad turbulens och sämre nattsömn, som en konsekvens av rådande värdering. Luften är helt enkelt lite tunnare på dessa höjder.

**Niklas Wellfelt Chefsstrateg,
Ålandsbanken Fondbolag.
Maj 2021**

Text **Anders Ström** Foto **Viktor Fremling**

Göteborgskontoret

Ålandsbanken i Göteborg växer så att det knakar. Närheten till kunderna, personliga relationer och en hög kunskapsnivå hos medarbetarna ligger till grund för framgången. Det är människorna hos oss som gör det, menar Eva Bengtsson som är kontorschef sedan två år.

Vid ett besök hos Ålandsbanken i Göteborg visar det sig snart att

medarbetarna trivs här. Gott humör, hög energinivå och social förmåga. Allt det spelar roll när man vill sätta kunden i centrum.

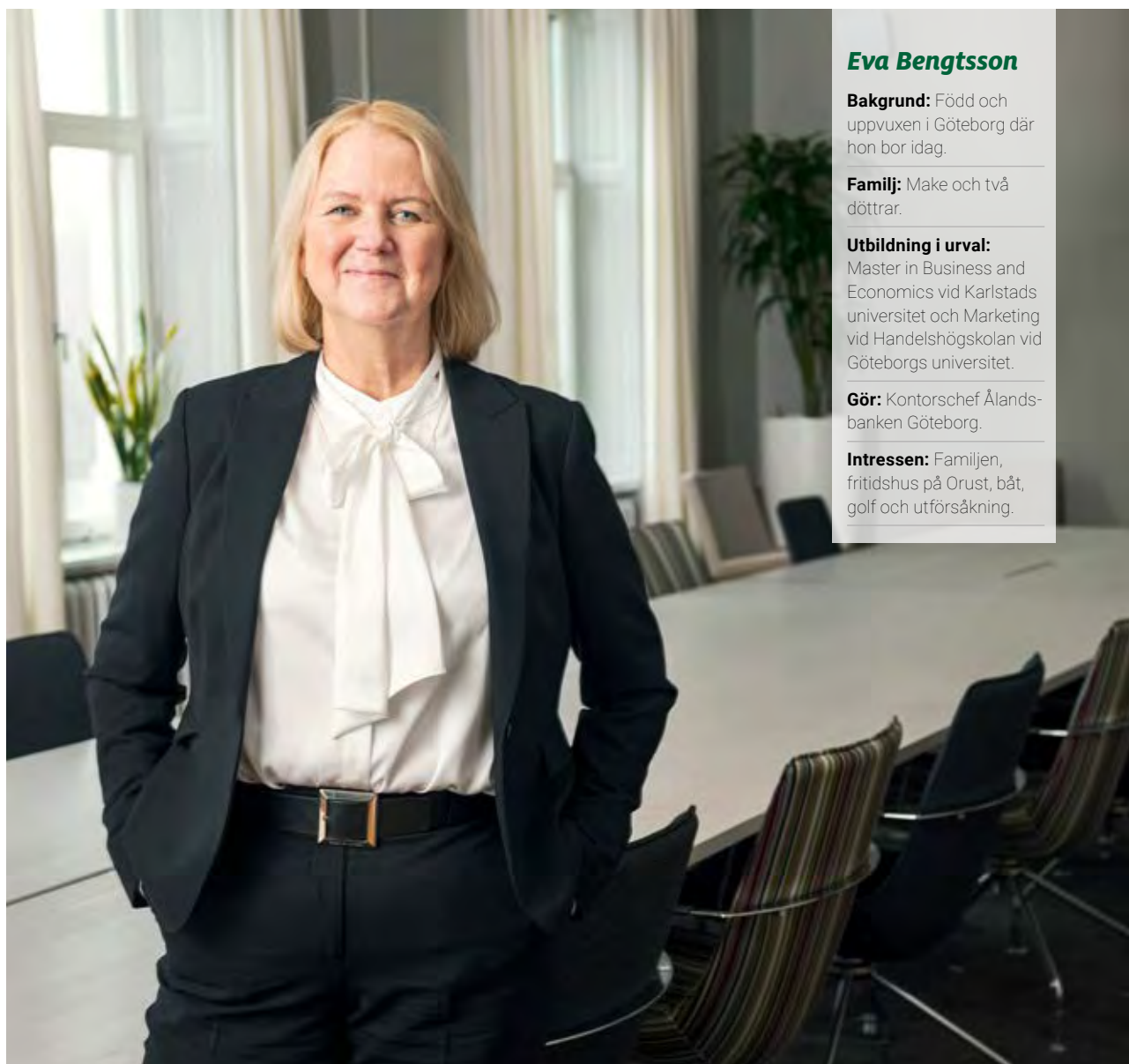
– Vi har himla kul på jobbet och gillar när det är högt tempo. Vi brinner alla för att göra det så bra som möjligt för kunderna, att leverera det där "lilla extra". Det är vår drivkraft, säger Eva.

Efter mer än tre decennier inom bank och försäkring med flera större

uppdrag inom Private Banking och Special Clients vet hon vad hon talar om.

Kontoret med tolv anställda ligger i en anrik fastighet på Kungssportsavenyen 1. Det är så centralt man kan komma i Göteborg. Här har man funnits i elva år.

Kapitalförvaltningen har länge varit ett ankare för verksamheten, men nu växlar man upp ytterligare och förstärker organisationen med

Eva Bengtsson

Bakgrund: Född och uppvuxen i Göteborg där hon bor idag.

Familj: Make och två döttrar.

Utbildning i urval: Master in Business and Economics vid Karlstads universitet och Marketing vid Handelshögskolan vid Göteborgs universitet.

Gör: Kontorschef Ålandsbanken Göteborg.

Intressen: Familjen, fritidshus på Orust, båt, golf och utförsåkning.

specialistkompetens inom kreditgivning, juridik och skatt. På det sättet vill man visa att banken har både bredd och spets.

– Vi är en fullservicebank med ett kvalificerat utbud av produkter och tjänster. Vi har det mesta som de större bankerna har. Dessutom har vi en lång samlad erfarenhet av att arbeta med entreprenörer och privatpersoner. Det gör att vi kan ställa rätt frågor och ta fram förslag som passar personen. Hos oss är alla kunder viktiga, säger hon.

Under det senaste året har de sista bitarna i pusslet lagts och tre nya medarbetare har anställts.

Tillsammans kompletterar de kunskapen som redan finns på Göteborgskontoret. Marcus Svensson har lång erfarenhet av kreditgivning, Duro Schlafer är jurist med erfarenhet från Sverige, Luxemburg och Singapore och Carl Lundberg kommer från KPMG där han verkat som expert på skatterådgivning.

Personligt bemötande nyckeln till framgång

På kontoret i Göteborg arbetar man på ett entreprenörsdrivet sätt och delar med sig av det man kan till både kollegor och kunder. Det

låter kanske som en självklarhet, men i större organisationer händer det att var och en håller sig till sitt område. På Ålandsbanken jobbar man i mindre team och i mötet med nya kunder strävar man efter att alltid vara två personer från banken. Det tyder på närvaro och intresse och gör att kunderna får ett högt förtroende för banken.

– Jag har arbetat i större organisationer där man försöker få kunderna att passa in i organisationen och erbjuder färdiga paket, men vi skraddarsyr lösningar för varje kund och ser till att alltid ha en hög tillgänglighet. Det uppskattar våra

”Vi har himla kul på jobbet och gillar när det är högt tempo. Vi brinner alla för att göra det så bra som möjligt för kunderna, att leverera det där ’lilla extra’. Det är vår drivkraft.”

► kunder, säger hon.

Med sin långa erfarenhet ser Eva hur det håller på att ske ett skifte i bankvärlden. Det personliga bemötandet och tillgängligheten via fysiska kontor står inte lika högt i kurs längre hos bankerna. Utom på Ålandsbanken. Hon är övertygad om att långvariga personliga relationer är avgörande för kontorets fortsatta expansion. Sättet att vara fungerar uppenbarligen. På senare år har det varit en ström av nya kunder till banken. Kunderna är ofta entreprenörer inom många olika branscher. Ny teknologi och fastigheter är några av de vanligaste. Även unga entreprenörer söker sig aktivt till Ålandsbanken i Göteborg. Det är Eva särskilt glad för.

Gillar att jobba med människor

Eva är ekonom i grunden och tog examen i Karlstad i slutet av 1980-talet. Efter några år i försäkringsbranschen började hon arbeta på bank men snart märkte hon att siffertrillande och excel-ark inte inspirerade henne. Hon gillade att arbeta med människor och fick energi av att träffa kunder. Nära kundrelationer blev hennes gebit. Hon har bland annat varit med och startat Private Banking-verksamhet för en av de större bankerna i Sverige. Under tio år var hon ansvarig för det företags Private Banking-kunder i västra Sverige. Den erfarenheten har hon tagit med sig till Göteborgskontoret.

Ålandsbanken är ett exempel på en kunskapsintensiv miljö där medarbetarna har en hög kunskapsnivå och är självständiga i sitt arbete. I professionella miljöer av det slaget visar forskning att ett

Jakob Skough & Martin Lövgren

Duro Schlafer

Martin Lövgren & Lotta Parsberger

"Jag ser mig som teamledare, inte som kontorschef av den gamla sorten."

hierarkiskt ledarskap är kontra-produktivt. Det mest effektiva och givande för alla parter är att varje medarbetare själv tar beslut direkt i mötet med kunden. En sådan miljö kräver ett ledarskap som tar till vara på medarbetarnas initiativkraft och förmåga.

– Jag ser mig som teamledare, inte som kontorschef av den gamla sorten. Alla här vet vad de gör och är självgående. För mig handlar det mer om att hålla ihop verksamheten, se till att vi är på väg åt rätt håll och att

säkerställa vårt erbjudande, säger hon.

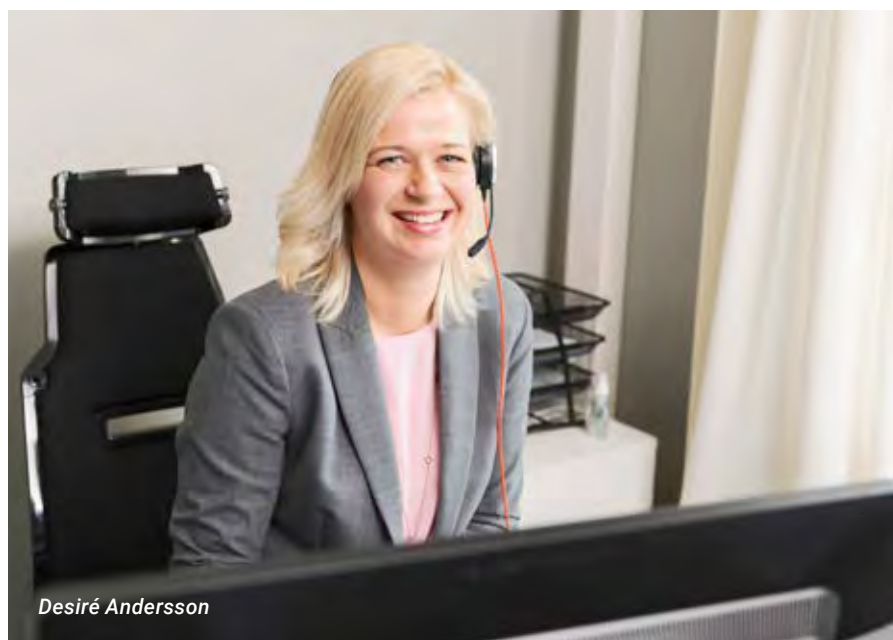
Kreativa lösningar på utmaningar

Pandemin har inneburit en del utmaningar för Ålandsbanken där man månar om det personliga mötet. Första året under coronapandemin har medfört en omställning för Eva och hennes medarbetare, men hon tycker att de har kunnat hantera situationen väl under utmanande omständigheter.

– Vi tar emot kunder som vill ha personliga möten på ett coronasä-

Magnus Gustafsson & Teuta Murseli

Desiré Andersson

Carl Lindberg

Carl Lindberg, Duro Schlafer & Marcus Svensson

kert sätt i våra vackra luftiga lokaler i centrala Göteborg. Annars anpassar vi oss efter kundernas önskemål. Det gör vi alltid. En del vill träffas, andra kommunicerar gärna via telefon eller mejl. De fysiska evenemangen är i vanliga fall navet i den utåtriktade verksamheten. Seminarier om familjejuridik, skatt, utlandsflytt och marknadsöversikter är mer populära än någonsin, men för att nå ut med budskapet har man behövt hitta andra former.

– Jag gillar mindre möten

med ett tjugotal personer bäst. Då kan alla som vill delta aktivt. Jag saknar de fysiska evenemangen där vi har möjlighet att träffa kunder och lära känna nya människor. På evenemangen kan deltagarna också odla sina egna nätverk. Det är ett mervärde. Numera har vi samma upplägg online via Teams och det fungerar riktigt bra, säger hon.

Roligt på jobbet

På sommaren åker Eva motorbåt i innerskärgården utanför Orust

och spelar golf. På vintern är det utförsåkning i Norge och Alperna som gäller. På fritiden umgås hon gärna med maken och de två döttrarna som går i hennes fotspår. Den äldsta är controller och den yngsta läser ekonomi på Handelshögskolan i Göteborg. Eva gillar att ha roligt, både hemma och på jobbet. Hon vill gärna ha en hög aktivitetsnivå. Det ger energi och lust att göra saker tillsammans. På det sättet är varje dag en ny möjlighet på Ålandsbanken i Göteborg. ■

Uppskovsräntan vid bostadsförsäljning är avskaffad

– vad innebär det?

När du säljer en permanentbostad med vinst betalar du 22 procent av vinsten i vinstskatt. Om du vill kan du i vissa fall skjuta på inbetalning av vinstskatten, det vill säga göra uppskov. Tidigare har man fått betala en årlig uppskovsränta på detta uppskov men de nya reglerna innebär nu att den årliga räntan slopas. Du har fortfarande kvar skatteskulden men den kostar dig inget i form av ränta. Avsikten bakom lagförslaget är att det ska öka rörligheten på bostadsmarknaden.

Ansökan om uppskov retroaktivt

Även personer som har sålt sin bostad med vinst mellan åren 2015–2019 men inte nyttjat möjligheten att begära uppskov, kan i efterhand ansöka om uppskov genom att begära omprövning. De som får uppskov kan då få tillbaka hela eller delar av sin tidigare inbetalda vinstskatt. Däremot måste uppskovsräntan fortfarande betalas för åren som korrigerats. Man slipper dock betala någon ränta alls från och med deklara-tionsåret 2021 då uppskovsräntan betalas för sista gången. De som redan har uppskov behöver inte göra någonting utan kommer automatiskt att slippa betala uppskovsräntan från och med deklarationen som de lämnar in 2022.

Alla kan däremot inte begära uppskov i efterhand. Det finns några saker som avgör. Bland annat ska du ha: Sålts din bostad med vinst under åren 2015–2019, köpt en ny bostad senast året efter försäljningen och flyttat in i den nya bostaden senast den 2 maj det andra året efter försäljningen.

Så är det värt "besväret" att ansöka om uppskov?

Svaret är att det helt beror på. För att landa i rätt beslut måste man tänka långsiktigt och fundera över vad man kommer att använda pengarna till, menar Jonas Svensson, Chef, Finansiell Planering Skatt på Ålandsbanken.

– Om man kan betala av ett

dyrt lån med pengarna man får tillbaka eller hjälpa barnen med ett bostadsköp kan det absolut vara värt besväret. Det kan också vara en god idé om du ska spara pengarna över en längre tidsperiod som kan rendera en hygglig avkastning. Det viktiga är att det finns ett värde i det du köper för dina lånade pengar. Använder du uppskovet till att öka din kläd-, mat- eller resebudget ska du därför tänka en extra gång innan du ansöker om de där slantarna, säger Jonas. ■

Fakta*

Den som säljer sin bostad med vinst och köper en ny bostad kan i vissa fall skjuta upp beskattningen av vinsten genom att ansöka om ett uppskov.

- Den årliga kostnaden för att ha ett uppskov tas bort. Att skjuta upp beskattningen av vinsten kostar därmed inte något. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2021.
- Med permanentbostad menas den bostad som du bor och är folkbokförd i. Reglerna om uppskov gäller inte den som säljer en fritidsbostad.
- De nya reglerna gäller i deklarationen som lämnas in 2022.

*Källa: Skatteverket

**MÖT CHRISTOFFER TAXELL,
LEDAMOT I ÅLANDSBANKENS STYRELSE**

Tänker globalt, men hjärtat slår för det lokala

Christoffer Taxells långa karriär spänner över juridik, politik, ekonomi, industri, kultur, utbildning och forskning. Men han pratar hellre om en viss bank med lokal anknytning och om Åbos historia, än om sig själv.

Text **John Hennius** Foto **Jetro Stavén**

Christoffer kom till Ålandsbankens styrelse 2013. Med sig i cv:t hade han en karriär inom finländsk politik och industri och styrelseuppdrag i en rad börsbolag i både Finland och Sverige. Närmast hade han suttit 15 år i styrelsen för finska Sampo Group.

I jämförelse var Ålandsbanken en betydligt mindre organisation. Det som lockade var bankens starka lokala anknytning och den entreprenörsanda som råder på Åland.

– Jag har alltid varit intresserad av åtgärder som främjar lokalsamhället.

Svenskspråkiga Åbo Under rättelser från Christoffers hemstad (med sina 190 år Finlands äldsta tidning, vill han påpeka) har ett motto som lyder: Livet är lokalt. En bra princip att komma ihåg, även

för en bank som ska syssla med människor och företag. Han tackade ja till uppdraget, och konstaterar idag:

– Det var ett bra beslut.

Om konsten att styra

Ålandsbanken började som en nischad spelare med rötterna i fiske, jordbruk och sjöfart, men under årens lopp har den fått ett nordiskt rykte och stor uppmärksamhet i branschen. Banken har etablerat sig på den svenska marknaden och under Christoffers tid i styrelsen har den värdemässiga utvecklingen fortsatt.

Christoffer är den förste att tona ner sin egen betydelse för den här resan. Styrelsearbete är en laginsats, till och med på papperet.

– Som jurist kan jag konstatera att beslut i en styrelse fattas kollektivt, ansvaret är individuellt.

Christoffers karriär spänner över juridik, politik, ekonomi, industri, kultur, utbildning och forskning. Den spänner även över tre olika kultursfärer: Finland, Åland och Sverige. Det har väckt ett intresse för hur beslutsfattande kan och borde gå till.

Inom ämnet Corporate Governance, styrelsearbetets anatomi, kan man läsa sig till att en styrelses formella uppgift är att sätta upp mål, att kontrollera att målen uppnås, och att slå fast strategier.

– Det finns mycket skrivet, säger Christoffer torrt. Men han vill gärna tillägga att det är lika viktigt för en styrelse att stödja och uppmuntra. När han är inbjuden att tala för nykläckta studenter – men också för etablerade företagsledare – så säger han gärna orden:

– Ingenting driver människan som uppmuntran.

Christoffer Taxell

Född: 1948, i Åbo, Finland

Familj: Fru, 2 vuxna barn, och barnbarn

Bor: Åbo – hela livet

Utbildning: Jur.kand, Turun Yliopisto (Åbo Universitet), 1972

Gör: Styrelseledamot i Ålandsbanken, med flera

Citat: "Ingenting driver människan som uppmuntran."

”Som jurist kan jag konstatera att beslut i en styrelse fattas kollektivt, ansvaret är individuellt.”

Från Åbo till Åbo

Han tog sin juristexamen vid Åbo Universitet. (Som inte ska förväxlas med svenskspråkiga Åbo Akademi där Christoffer har haft den klassiskt klingande titeln "Kansler". Som i sin tur inte ska förväxlas med Kungliga Akademien i Åbo, grundad 1640, vilket gör det till världens näst äldsta svenska – på den tiden – universitet efter Uppsala som grundades 1477. Kungliga akademien i Åbo flyttades 1827 och blev sedermera Helsingfors Universitet.)

Christoffer brinner för sina uppdrag, men också för lokalhistoria. Hans egen börjar 1948 då hans föds i Åbo. Han utbildade sig till jurist, men innan han hinner praktisera tar den politiska karriären fart och han blir riksdagsman 1975, bara 27 år gammal. Han får sitt första styrelseuppdrag i ett börsbolag 1984.

Under årens lopp har han skaffat sig erfarenhet från en mängd styrelser, inklusive oavlönade uppdrag i fonder och stiftelser inom kultur och utbildning och, inte helt oväntat, Åbo Akademi. Den före detta politikerns breda engagemang har inte uppskattats av alla, men Christoffer svarar med humor.

– Någon gång i tiden har jag sagt att 'fondarbete är min hobby', men det är förstås viktiga förtroendeuppdrag.

Även om karriären och yrkeslivet för det mesta har utspelat sig i Helsingfors – Finlands "tillfälliga" huvudstad enligt den lokalpatriotiska humorn – så har Christoffer alltid bott i Åbo. En stor del av fritiden har tillbringats i Åbolands skärgård och även där, visar det sig, behövs styrelseledamöter som brinner för sin sak.

Sedan några år tillbaka sitter han i styrelsen för Åbolands Skärgårdsstiftelse. Styrelseproffset med erfarenhet från några av Nordens största och mest dynamiska företag beskriver kärleksfullt det här uppdraget som "lite annorlunda".

– Den har ett mycket viktigt uppdrag, men inga pengar.

Lokalt vinner i globala tider

I början av karriären kunde Christoffer erfara att till och med en bank stötte

på hinder vid valutahandel utomlands, idag har varenda privatperson tillgång till en global finansmarknad i sin egen mobiltelefon. Globaliseringen har varit en omvälvande kraft. Och digitaliseringen har öppnat upp nya möjligheter för mindre spelare, som Ålandsbanken.

– Vi har flera gånger gått i spetsen för utvecklingen. Åland Index är bara ett exempel.

Åland Index är både en produkt och ett nytt sätt att tänka, menar Christoffer. Genom att både känna och ta ansvar för miljöfrågor har banken gått i spetsen för en rörelse på ett sätt som ingen tidigare trodde att en regional spelare kunde göra.

Det evigt återkommande "så här har vi alltid gjort" är kanske lättare att undgå om man är en mindre spelare, spekulerar han. I Ålandsbankens fall har entreprenörsandan och företagsamheten också spelat en roll.

– Småskalighet är inte alltid en begränsning, den skapar också möjligheter.

Vad händer nu?

Vad tror styrelseledamoten Christoffer Taxell om den närmaste framtiden? Att vi kommer att få se ett slut på pandemin, men att den också sannolikt kommer att påverka ekonomin under hela 20-talet.

Vi vet att samhällen kan övervinna värre farsoter än en Covid-pandemi. Christoffer nämner spanska sjukan 1918 som exempel, men har också personliga erfarenheter från den egna barndomen i Åbo.

– Då var det polio. Det spreds i skolorna och folk var rädda – tills det skapades ett poliovaccin.

I en värld där människor, kapital och varor rör sig fritt kommer också ett virus att sprida sig över alla gränser. Men det kan även ett vaccin göra. Globalisering innebär att både det goda och det onda sprider sig snabbare.

Det är Christoffers erfarenhet. ■

”Småskalighet är inte alltid en begränsning, den skapar också möjligheter.”

Christoffer om styrelsearbete:

- En styrelse är ett team där medlemmarnas kompetens och erfarenhet varierar, besluten fattas kollektivt men ansvaret är individuellt – den är inte en grupp av experter på olika områden.
- En styrelse består av medlemmar där var och en representerar samtliga ägare, inte någon enskild ägare eller gruppering.
- En styrelses roll är att ställa mål för verksamheten och följa upp hur de nås, men också att stötta och uppmuntra dem som gör jobbet.
- En styrelse gör klokt i att emellanåt söka svar på frågan "är allt det vi gör viktigare än vad vi kunde göra?"
- En styrelse kan gärna komma ihåg den gamla revisionsregeln "substance over form", ett råd som kunde ges också nationella och internationella tillsynsmyndigheter.

På spaning efter Ålandsbankens själ

Text **Therese Pettersson** Foto **Anton Sucksdorff**, drönbilder **Valtteri Hirvonen**

Så länge det har funnits kameror har fotografer och filmskapare rest världen över för att ta unika bilder på människor, platser, djur och kulturer.

Under sommaren 2020 var det fotografen Anton Sucksdorffs tur att bege sig till Åland med uppdraget att fånga Ålandsbankens själ på bild.

– Vi ville fånga relationen mellan banken och den övärld vi kommer från

som förutsätter att vi har fötterna på jorden och tänker långsiktigt, säger Ted Lindroos, bankens grafiska formgivare.

Havet och miljön är viktiga för ålänningar och när du trampar fram längs Ålands röda vägar eller paddlar i

skärgården med naturen tätt inpå förstår du säkert varför. Såväl friluftsliv, stugliv som båtliv hör till många ålänningars fritidsintressen och det råder ingen tvekan om att ålänningarna är stolta över sin historia, skärgård och kulturarv. På ►

*Fyren Marhällan
från 1938, längst ut i
farleden som leder in
mot Mariehamn.*

I Båstskärsarkipelagen söder om Mariehamn finns sedan 2007 vindkraftsparken Båstskären.

► en ö mitt ute i havet behöver man dessutom varandra och man hjälps åt. Det skapar en enorm samhörighetskänsla och gör att alla drar åt samma håll.

– Den mentaliteten och det arvet har också legat till grund för hur vi på Ålandsbanken verkar och agerar. Att fotografera det åländska landskapet, det "sanna Åland", var därför en självklarhet när det var dags att uppdatera vår bildbank, säger Ted Lindroos.

Åland – en fotogenisk ö

Som fotograf har Sucksdorff vant sig vid att emellanåt få extremt noggranna bildanvisningar. Men i det här fallet var det ingen som försökte detaljstyra hans jobb. Det stod klart att det man ville fånga var en dokumentär känsla från naturen och omgivningen.

– Åland är så fotogenisk och ljuset är fantastiskt. Därför behövdes till exempel ingen extra ljussättning. Att vi inte behövde ha med tung utrustning betydde också att vi kunde jobba som ett mobilt och snabbriktigt team, säger Sucksdorff.

Karaktäristiskt för Åland är de röda granitklipporna. Den röda graniten används till vägbeläggning och därför lyser både grusvägar och asfalterade vägar röda.

Ålands skärgård ligger i centrum av världens största skärgårdsområde med många farleder, här finns många vackra vikar och tusentals öar.

Resultatet är det ni får ta del av här

Och resultatet blev så bra att vi bestämde oss för att vi ville ge alla våra läsare möjlighet att få ta del av ett axplock av det och berättelsen bakom de utvalda bilderna. Flera av platserna är välkända landmärken för en ålänning men för alla som bor i Finland och Sverige kan det måhända vara intressant att få veta mer om platsen. Vad är det vi ser?

– Att vi på Ålandsbanken väljer att gå vår egen väg och inte följer strömmen är kanske inte så konstigt med tanke på det arv vi har med oss från vår fantastiska övärld, säger Ted Lindroos. ■

Järsövägen med sina brobankar förbinder många små skärgårdsöar och holmar.

Längs vandringsleden i Bomarsund kan du ta del av Bomarsunds fästnings historia.

FAMILJEJURIDISK RÅDGIVNING FÖR DIG SOM PREMIUMKUND

Juridik och ekonomi hänger ofta ihop. Som kund hos Ålandsbanken kan du därför på ett enkelt sätt få en helhetsbild där rådgivningen skräddarsys efter din unika situation.

Text **Kajsa Öijerholm**
Foto **Viktor Fremling**

Traditionen att gå utöver det vanliga och ambitionen att uppnå den bästa personliga rådgivningen är grunden för hela vårt erbjudande. Så utöver att få hjälp med sina bankaffärer på ett professionellt och omhändertagande sätt erbjuder vi inom ramen för vårt premiumkoncept även en rad andra tjänster, som exempelvis familjejuridik, förklarar chefen för Premium

Banking, Fredrik Svennersjö.

Bred juridisk kompetens har alltid funnits hos Ålandsbanken. Under åren har vi kunnat konstatera att utöver förebyggande juridisk rådgivning så är även hjälp vid tvister – gällande exempelvis arvsfrågor, bodelning, vårdnad och underhåll – något av det mest efterfrågade inom det familjerättsliga området. I och med vårt nära samarbete med

”Många tror att man ska kontakta en jurist först när något hänt, men vår erfarenhet är att det är tryggare att ha kontroll på sin situation redan innan.”

Verahill familjejuridik kan vi tillgoda detta behov hos våra kunder, menar Fredrik. Som Premiumkund erbjuds du en kostnadsfri konsultation på 30 minuter där du i lugn och ro får hjälp att se över din situation. Ytterst handlar det om att vi vill kunna stötta i alla lägen så att våra kunder är trygga och nöjda.

Ålandsbankens och Verahills samarbete för större trygghet

Verahill är en juristfirma specialiserad på juridisk rådgivning för privatpersoner inom det familjerättsliga området.

– Hit kan du vända dig för att få hjälp med förebyggande rådgivning där vi exempelvis upprättar avtal och andra juridiska dokument, berättar Veronika Békefy, jurist och kontorschef på Verahill. Vi är också ett tryggt stöd när det stormar och kan agera ombud och föra din talan i en tvist. Så förutom det man ofta benämner som den förebyggande juridiken finns vi också där när något inträffat.

Familjejuridik genom hela livet

– Jag möter ofta kunder som berättar hur en vän, granne eller kollega gjort och tror att samma lösning är tillämplig på deras eget äktenskapsförord, testamente eller framtidsfullmakt. Men att dra slutsatsen att alla har samma behov är felaktigt. Jag vill understryka att varje enskilt fall är unikt. Det finns nästan alltid omständigheter som gör att ens egen situation behöver andra juridiska dokument. Min erfarenhet är därför att man varken ska försöka skriva avtal eller testamenten själv, säger Veronika. Många blandar exempelvis ihop fri förfoganderätt

med full äganderätt. Ett annat vanligt förekommande missförstånd är att tro att ens barn ärver allt i direkt nedstigande led så till vida att man har reglerat arvet som enskild egendom. Till exempel om mor- eller farföräldrar har en fritidsfastighet som är tänkt att gå i arv och stanna inom släkten. Då bör varje generation upprätta ett eget testamente. Det är en färskvara. Och man blandar ihop bodelningsregler med arvsregler. Det ser vi väldigt ofta. För att förebygga sådana ovälkomna situationer vill vi gärna uppmana kunderna att ta vara på den här halvtimmen nu. Det kan gälla allt från att se över äktenskapsförord och samboavtal för egen del till att skydda dina barns tillgångar. Om du har god ekonomi och din dotter exempelvis ska flytta ihop med någon, fortsätter Veronika.

Det är också allt vanligare att man vill upprätta framtidsfullmakt. Det innebär att du kan bestämma vem som ska ta hand om din förmögenhet, dina tillgångar och betala dina räkningar om du till exempel blir dement.

Se över ditt testamente

– Generellt sett behöver de allra flesta, precis som Veronika påpekar, upprätta eller åtminstone se över sitt testamente, fortsätter Fredrik. Även om du är gift och endast har barn inom äktenskapet så är det väldigt vettigt att ha ett uppdaterat testamente på plats, om du har tillgångar eller äger fastigheter och liknande gemensamt. Lagstiftningen förändras. Liksom livet. Går den ena parten bort ärver ju den andra, det är inga konstigheter tänker man. Och det stämmer. Har man inte skrivit ett testamente ärver den överlevande

parten allting med fri förfoganderätt. Men det kan innebära ett omgifte senare i livet och som då, vid en eventuell skilsmässa, innebär att den nya parten kräver hälften av alla tillgångar med risk att barnen blir utan. Och det är ju sällan det man har tänkt sig.

Kort och gott, har man ett testamente som är ett antal år gammalt finns det all anledning att se över det. Det här är något som de allra flesta redan vet men gärna skjuter på. Kanske känner du igen dig i tanken att ”det här borde jag fixa”, men så blir det helt enkelt inte gjort? Här är vår styrka att vi ser till att det blir av, menar Fredrik. Vi ordnar så att du får till det där mötet med Verahill.

För dig som kund i Ålandsbanken

För dig som är Premiumkund i Ålandsbanken är rådgivningen på 30 minuter kostnadsfri. En behovsanalys genomförs för att få en helhetsbild över din specifika situation och du får svar på eventuella frågor. Kanske är du inställd på att du behöver ett testamente men i själva verket är det ett samboavtal som saknas. Eller både och. Kanske landar det i att du inte behöver någon juridisk hjälp just nu, men då har du i alla fall fått det bekräftat. Skulle du, i ett senare skede, ställas inför ett nytt juridiskt behov är du givetvis välkommen att återigen boka en ny 30 minuters kostnadsfri konsultation.

Väljer du att gå vidare i ett ärende, för att upprätta ett eller flera avtal eller önskar vidare rådgivning, får du en prisuppgift för detta av din jurist. ■

Det här kan Verahill bistå dig med

- Arvsfrågor
- Arvskifte
- Bodelning under bestående äktenskap
- Bodelning vid separation
- Dokumentbevakning/testamenteförvaring
- Framtidsfullmakt
- Fullmakt
- Förvaltning av dödsbo
- Gåvobrev
- Lagfartsansökan
- Medlångtagaravtal
- Samboavtal
- Samäganderättsavtal
- Skuldebrev
- Testamente
- Vårdnad, boende och umgänge samt underhåll
- Äktenskapsförord
- Övrig juridisk rådgivning inom familjerätt

Så bokar du ett möte

Har du frågor eller vill boka tid? Kontakta din rådgivare på Ålandsbanken så förmedlas kontakten vidare till en jurist hos Verahill. Vi möter dig på det sätt som passar dig bäst. Över telefon, via videolänk, på Verahills kontor eller hos ditt Ålandsbankenkontor i Stockholm, Göteborg eller Malmö.

Svenska skolan i Marbella

– en skola för livet

Genom åren har många av Ålandsbankens kunder flyttat utomlands. Många gånger är det klimatet och värmen som lockar liksom möjligheten att vidga sina vyer och få nya perspektiv. Spanien är ett av de absolut mest populära länderna att flytta till. Men hur gör man om man fortfarande har barn i skolåldern? Precis innan pandemin bröt ut träffade vi Svenska skolan i Marbella för att ta reda på mer om hur man arbetar där.

Text **Kajsa Öijerholm** Foto **Adobe Stock**

Svenska skolan i Marbella är en liten engagerad skola för svensktalande barn i Marbella på Costa del Sol.

– Här klättrar barnen i olivträd, spelar fotboll på konstgräs eller simmar i poolen som vi använder både i idrottsundervisningen och när solen skiner som mest, berättar rektorn Denise Jimenez-Norrestad som sedan flera år är bosatt med sin familj i Spanien.

Tron på den lilla skolan

Skolan startades i privat regi 2003, då med 10 elever.

– Nu har vi vuxit till 195 elever och har en lång kö, med cirka 400 elever som vill börja. Det ser vi som ett gott tecken på skolans framgångar, säger Cecilia Edebrand-Hamberg, delägare och ordförande i skolan. Cecilia, med bakgrund som Montessorilärare, kom i kontakt med skolan i Marbella för 5

***”Beslutsvägar-
na är korta och
allt som gynnar
elever och skolan
kör vi på”.***

år sedan när familjen köpte semesterhus i Spanien. Målet var att stanna ett år, för att just prova på att bo utomlands. Båda sönerna började på skolan och Cecilia gick med i styrelsen. Klimatet, de långa ljusa dagarna, vänner och jobb gjorde dock att vistelsen blev lite längre än planerat.

– Jag som kom från skolvärlden lockades verkligen av idén med den ”lilla skolan”. Mindre klasser, större sammanhållning och högre kvalitet. Elever och lärare mår bra av det. Beslutsvägarna är korta och allt som gynnar elever och skolan kör vi på.

– Ja, vi lägger ner mycket pengar på utveckling, både vad gäller utrustning och när det kommer till att göra skolan unik, fortsätter Denise. Vår vackra inom- och utomhusmiljö är exempel på det, liksom att barnen i klass 4, 5 och 6 får egna datorer och att vi anlitar en cateringfirma med en svensk kock för att vi vill satsa på

riktigt bra och god mat. Det är viktigt, inte minst för att skapa medvetenhet om miljö och klimatfrågor. I Spanien har man inte kommit riktigt lika långt som i Sverige vad gäller ekologiskt och hållbart till exempel. Men fördelen här är å andra sidan att väldigt mycket är lokalt odlat och närproducerat.

Från förskola till gymnasium

Idag omfattar Svenska Skolan i Marbella förskoleklass till årskurs 6 samt fritidsverksamhet med såväl svenska som spanska pedagoger. Dessutom erbjuds högstadiutbildning med handledd distansundervisning via Sofia Distans. Normalt kräver undervisning på distans ett stort eget ansvar. Eleven måste själv planera vad som ska göras, lämna in uppgifter i tid och inte glömma bort något ämne.

– Här kommer vår lärarhandledning väl till pass, säger Cecilia. Vi stöttar i undervisningen och ger

► feedback på plats. Det, i kombination med ett socialt sammanhang, kompisar i alla åldrar, raster och gemensamma idrottslektioner, ger eleverna ett viktigt och uppskattat mervärde jämfört med annan distansundervisning. På gymnasiet finns även möjlighet att läsa via Hermods.

– Vi är godkända av såväl spanska myndigheter som av svenska staten, följer den svenska läroplanen och ser till att uppnå kunskapskraven i den, förklarar Denise. Alla våra ämneslärare är legitimerade. Det innebär att vi har rätt att sätta betyg. Och att våra elever har möjlighet att komma direkt in i det svenska skolsystemet igen så snart det är dags att återvända hem. Undervisningen är på svenska men även engelska och spanska får såklart stort

utrymme i läroplanen. Tack vare den internationella miljön får även de yngre förskolebarnen med sig språken som bonus.

– Dessutom har vi samarbeten med andra, både svenska och spanska, skolor. Det är ju två länder som ska mötas här vad gäller språk, kultur och traditioner och det finns så mycket erfarenheter att utbyta.

Välja skola utomlands

Ett gott råd inför en eventuell flytt är att göra sin research. Var vill vi bo? Vilka skolor i närheten finns det att välja på? När finns det lediga platser, det kan nämligen ta lite längre tid än förväntat att komma in. Hur ser planen ut i stort, är det temporärt eller flytt för en längre tid? Om ambitionen är att flytta utomlands permanent, eller åtmins-

”Det är två länder som ska mötas vad gäller språk, kultur och traditioner.”

tone en längre tid, kanske den lokala skolan erbjuder bra alternativ? Och när ska man söka in?

– Hos oss startar vårterminen 1 februari och vi lämnar besked om antagningar i november respektive mars inför höst- och vår med en uttalad önskan om att eleverna som går på skolan minst stannat ett år, fortsätter Denise. Vi vill skapa stabila grupper och ha chans att lära känna barnen. Det är viktigt för dynamiken i klasserna också.

– Vi har lyckats få ett välförtjänt gott rykte, berättar Cecilia. Många familjer vill komma hit på studiebesök. Då gör vi en rundvandring och sitter ner och pratar om allt praktiskt. Det är alltid lika roligt eftersom skolan får så stor uppskattning. Och det är verkligen en fin miljö här som

vi är stolta över. Andra söker in direkt via hemsidan, vilket också går bra.

Skolverket reglerar skolavgiften för svenska skolor utomlands så att den ligger inom vissa ramar. På Svenska Skolan i Marbella ligger avgiften från 2350–4250 €/termin. Eleverna kan få med sig sin svenska skolpeng, en summa som varierar från kommun till kommun. Med lite tur täcker den hela skolavgiften. Skolan är även berättigad till statsbidrag.

Omväxling förnöjer

I takt med att elever slutar och nya börjar, sker det även lärarbyten mellan varven.

– Just nu har vi totalt 17 mentorer. Men det bara väller in ansökningar från fler duktiga lärare,

säger Cecilia. Vi har märkt stor skillnad, bara de senaste åren. Det är många som vill förändra sina liv och bo och jobba utomlands. Man har för stora klasser, för stora skolor. Här är det roligare att arbeta som lärare och vad gäller lärarbehörighet är det förstås meriterande att ha arbetat utomlands. Omväxlingen är inget som stör verksamheten, tvärtom menar Denise.

– Det ger en härlig och positiv energi, både till skolan och eleverna.

Minnen för livet

– Att flytta till ett annat land är så berikande och stärker både familjebanden och gemenskapen. Men tänk på att det kan ta lite tid, tipsar Cecilia. Det kan ta upp till ett halvår att landa ordentligt. Det är en omställning, en

liten process, att komma in i allt men det är väldigt kul på vägen. Jag tror att alla, både barn och vuxna, växer av att bo i ett annat land, hantera andra kulturer och utsättas för nya situationer. På köpet får du ett helt nytt kontaktnät, nya vänner, överviner rädslor och blir tuffare i dig själv. Det blir väldigt många fina minnen, lärdomar du bär med dig för livet. ■

**Rektor
Denise
Jimenez-
Norrestad**

**Cecilia
Edebrand-
Hamberg,
skolans
ordförande**

**”Många vill
förändra sina
liv och bo
utomlands.”**

Svenska utlandsskolor

Svenska utlandsskolor är till för barn och ungdomar som bor i utlandet med minst en av sina vårdnadshavare.

Utbildningen motsvarar förskoleklassen, grundskolan och, så långt det är möjligt, gymnasieskolan.

De svenska utlandsskolorna är berättigade till statsbidrag för utbildning i förskoleklass och i årskurserna 1-6. I vissa fall även för högstadiet årskurserna 7-9 och gymnasieskolan 1-3.

Det finns för närvarande 18 utlandsskolor som får statsbidrag.

De finns i följande länder: England, Frankrike, Kenya, Mocambique, Portugal, Spanien, Tyskland och Österrike.

Källa: Skolverket mars 2021

Bygga affärer och skapa bestående livsmiljöer är drivkraften

Arwidsros vd Peter Zonabend tillsammans med Magnus Ekman, projektledare Arwidsro Samhällsfastigheter

På mindre än fyra år har Peter Zonabend i nära samarbete med grundaren Per Arwidsson utvecklat fastighetsbolaget Arwidsro som är redo för fortsatt expansion i södra och mellersta Sverige. I maj öppnas ett nytt modernt äldreboende i Norrtälje som ses som ett framtidsprojekt.

Text **Anders Ström** Foto **Viktor Fremling** och **Arwidsro**

Norrtälje Hamn är ett spännande område där det nya möter det gamla i den pittoreska stadskärnan. Där det länge stod två silor reser sig nu två hus i samma höjd mot himlen. Från höghusen med smakfulla bostadsrätter är utsikten över staden och havet enastående. Steg för steg växer en ny stadsdel fram. Omvandlingen av hamnområdet är Norrtäljes största stadsutvecklingsprojekt någonsin.

Fastighetsbolaget Arwidsro uppför här ett nytt äldreboende. I maj öppnas boendet som kommer att drivas av Humana. För byggnation och förvaltning står Arwidsro. Ålandsbanken är den enda finansören av projektet.

En solig dag i slutet av februari träffar vi Peter Zonabend, som är vd för Arwidsro sedan 2017. Över en kopp kaffe samtalar vi om drivkrafter, företaget och projektet.

– Jag ser det som en förmån att få vara med och skapa bestående livsmiljöer. Fastigheter handlar om människor. Där vi handlar, bor och jobbar vill vi att det ska vara trevligt att vara. Jag tror att tiden för herrgårdsliknande villor ute på landet är förbi. Äldreboendet som vi håller på att färdigställa är något helt annat och pekar framåt. Det centrala läget i Norrtälje attraherar både boende och

personal. Tillgängligheten gör det enkelt för anhöriga att besöka sina nära och kära, säger han.

Utformningen av äldreboendet har skett i dialog med Humana och i arbetet har det lagts stor vikt vid funktioner i såväl lägenheter som gemensamma ytor. Luft, ljus och egna rum till de äldre i kombination med en god arbetsmiljö för personalen har varit i fokus. Byggnaden är miljöcertifierad av Sweden Green Building Council enligt Miljöbyggnad i näst högsta klassen (nivå silver), har solceller och sedum på taket och generöst med laddplatser för elbilar. Högst upp i huset finns en öppen samlingslokal med generös utsikt över staden och praktiska rum för träning och omvårdnad. Här finns det också en stor utomhusterrass. På varje våningsplan färdigställer man just nu stora inglasade balkonger som ligger i söderläge och bjuder in till sköna stunder året runt för de äldre.

Det här är ett intressant samarbetsprojekt som siktar framåt i en levande miljö. I Norrtälje är mer än en fjärdedel över 65 år och man räknar med att det finns behov av ett till två nya äldreboenden om året. På Arwidsro vill man bidra till stadsutvecklingen.

– Vi arbetar gärna tillsammans med mindre kommuner som är

Peter Zonabend

Född: 1980 i Stockholm.

Familj: Hustru och två barn.

Utbildning: Master of Laws vid Stockholms universitet, Université Paul Cézanne Aix-Marseille III, Ek. kand vid Stockholms universitet, DU EAED från Université Paul Cézanne Aix-Marseille III

Gör: Vd fastighetsbolaget Arwidsro Fastighets AB.

Uppdrag: Utöver uppdrag inom Arwidsro-gruppen är han ledamot i Qasmia Pharmaceutical.

Intressen: Umgås med familjen, springa, träning, jakt.

snabbfotade och intresserade. Det passar en entreprenörsdriven verksamhet som vår. I storstäderna kan det ta tio år för ett projekt av det här slaget. Det nya äldreboendet i Norrtälje Hamn har tagit knappt två år att färdigställa. Det är roligt att se det ta form, säger han.

Arwidsros ambition är att bygga, äga, utveckla och förvalta fastigheter i evig tid och skapa en bestående livsmiljö där människorna kommer i första hand. Filosofin bakom fastighetsbolagets verksamhet förstärks av Birthe & Per Arwidssons stiftelse som är en fristående organisation med uppgift att utveckla och stärka samarbetet mellan stadsbyggnad, arkitektur, landskapsgestaltung, konst och humaniora. Hos Arwidsro ska varje projekt både bidra till goda affärer och göra samhällsnytta.

En stark drivkraft

I nära samarbete med fastighetsbolagets huvudägare och arbetande ordförande, Per Arwidsson, har Peter under fyra år utvecklat ett fastighetsbolag som står väl rustat inför en fortsatt expansion i framför allt södra och mellersta Sverige. I nuläget äger man och förvaltar ett trettiotal fastigheter från Lund till Dorotea.

Det var något av en perfekt matchning när Peter och Per inledde ►

”Vi drivs av en övertygelse att utveckla samhället på ett hållbart sätt. Det ställer höga krav på hur vi bygger och förvaltar.”

► sitt samarbete. Då hade Peter varit vd för Sten Mörtstedts investmentbolag Victoria Investment Group Ltd i London sedan 2010. Barnen var små och det var dags för familjen att flytta hem till Sverige.

Delade värderingar, hög arbetskapacitet och den starka drivkraft som Peter hade visat prov på under sin karriär i Sverige, Schweiz och London blev startpunkten för ett intensivt utvecklingsarbete. Idag är Arwidsro ett ännu starkare fastighetsbolag som är väl rustat för fortsatt expansion.

Peter är uppvuxen i Täby, strax norr om Stockholm. Han är ekonom och jurist i grunden. Tidigt i karriären var han verksam som advokat på Fylgia i Stockholm och genom åren har han bland annat varit ledamot i styrelserna för Hövding, Oasmia och HQ. Han har också varit ordförande för Sveriges största campingkedja,

First Camp samt ett antal andra verksamheter inom byggnation, miljöcertifiering, fastigheter, bioteknik och pharma. Under åren i Sverige och utomlands skaffade han sig en bred erfarenhet av investeringar och fastighetsaffärer som han har nytta av idag.

Lokal närvaro viktig

Merparten av Arwidsros fastighetsbestånd är dagligvaruhandel. Det är basen i verksamheten. I bolagets expansiva affärsområde Samhällsfastigheter samlas bland annat förskolor, skolor, gymnasium, LSS-boenden och äldreboenden. Bolaget förvärvade 2019 kvarteret Brädgården 1 i Norrtälje Hamn, där äldreboendet nu uppförs. Projektet hade initierats av Index Residence som påbörjat utvecklingen av hamnområdet.

Magnus Ekman, projektledare

inom Arwidsro Samhällsfastigheter, är bolagets huvudperson i Norrtälje där han föddes och växte upp. Han är med under vårt samtal. Peter och Magnus har arbetat nära varandra i samband med utvecklingen av äldreboendet. Lokal närvaro är viktig om man vill lyckas med ett fastighetsprojekt.

– Vi märker att kommunerna uppskattar att den personliga kontakten fortsätter från bygget till förvaltningen. Vi vill vara delaktiga hela vägen. På det sättet visar vi att vi menar allvar med vårt lokala engagemang, säger Magnus.

Peter understryker hur viktigt det lokala engagemanget är. Det gäller att se till helheten.

– Äldreboendet i Norrtälje är ett exempel på hur vi tänker. Verksamheten ger drygt hundra nya arbetstillfällen och det kräver att personalen har någonstans att

Projektbild
Brädgården

bo. Det gör att vi planerar att bygga hyresrätter uppe vid kommunhuset. Allt hör ihop, säger Peter.

Hållbarhet är inte bara ett ord inom Arwidsro. Det är en del av affären. Arwidsro arbetar aktivt för att integrera hållbarhet i hela verksamheten. Peter är medveten om att det idag krävs att varje verksamhet har en genomarbetad hållbarhetsplan. Hållbarhetsfrågorna är viktiga för hyresgästerna, medarbetarna och finansörerna.

– Vi har kommit en bra bit på vår hållbarhetsresa och är väl medvetna om att det finns stora utmaningar inom området, inte minst för bygg- och fastighetssektorn. Vi drivs av en övertygelse att utveckla samhället på ett hållbart sätt. Det ställer höga krav på hur vi bygger och förvaltar. Samtidigt har vi de bästa förutsättningarna i vår eviga investeringshorisont, som ger oss möjlighet till ett livscykelperspektiv ekonomiskt,

miljömässigt och socialt.

Ålandsbanken är en viktig part i många byggprojekt över landet. I det här fallet har banken stått för hela projektfinansieringen.

– Vi har ett mycket bra samarbete med Ålandsbanken. De har varit snabba, flexibla och lätta att ha att göra med. Det är sådant man uppskattar i ett entreprenörsdrivet företag. Vi verkar i samma anda, säger han.

Leka och lära

Peter har en stark drivkraft och hög arbetskapacitet. För att hålla över tid springer han på morgnarna och tränar på gym tre till fyra gånger i veckan. Det är uppenbart att fastighetsbolaget som han är minoritetsägare i är en stor del av hans liv. Han får energi av att utveckla fastighetsbolaget. Att han bottnar i bolagets värderingar spelar en betydande roll för hans entusiasm. I hans värld hör hälsa och affärer ihop.

Han pekar också på hur viktigt det är att ta beslut som grundar sig på forskning och evidens. Forskning inom neurobiologi och hälsa har varit ett av hans viktigaste intressen i över tjugo år.

På fritiden umgås Peter gärna med familjen, hustrun och de två små barnen, träffar vänner och jagar. Tiden med barnen är viktig.

– Det är roligt och utvecklande att umgås med mina barn och följa deras aktiviteter. När vi får barn visar det sig att världen är större än vad vi själva är. Det är en viktig insikt. Det är en förmån att få vara med när de lär sig att åka skridskor, skidor och läsa. Och att vara med när de leker. Det är lärorikt och givande för mig, säger han.

I det sammanfaller det privata och professionella livet för Peter. Allt handlar om mötet mellan människor. En levande miljö gör livet rikare. ■

”När vi får barn visar det sig att världen är större än vad vi själva är.”

NU HAR ÅLAND INDEX BLIVIT EN GLOBAL BANKSTANDARD

Ålandsbanken var först i världen med att erbjuda sina kunder möjligheten att följa sina korttransaktioners klimatpåverkan. Med på resan är nu även jättarna Mastercard och Klarna.

Det har gått fem år sedan vi lanserade Åland Index, ett index kopplat till våra Östersjökort, som beräknar korttransaktioners klimatpåverkan*. Syftet var att på ett enkelt sätt engagera våra kunder i klimatkampen genom att visa hur den individuella konsumtionen påverkar vår planet.

– Första steget var att öka medvetenheten, berättar Ålandsbankens vd, Peter Wiklöf. Genom att presentera kortinköpens koldioxidavtryck till alla våra kunder via Mobilbanken och Internetkontoret fick vi möjligheten att nå ut till en bred målgrupp, inte bara till den som redan är intresserad av sin miljöpåverkan. Att få sig en tankeställare är viktigt om man vill nå förändring.

Bredare räckvidd med Åland Index Solutions

2018 startade vi ett samarbete med Doconomy och grundade tillsammans Åland Index Solutions, ett företag som skulle jobba med att uppnå nästa mål – nå ut till fler användare. Genom att fler personer arbetade helhjärtat med att utveckla

indexet och sprida information började man snabbt se resultat. Allt fler banker och betalningsaktörer fick upp ögonen för indexet, som idag erbjuds som en molnbaserad lösning till alla intresserade, inte bara banker utan även bland annat bolag inom telekombranschen.

Det fanns en dröm – att Åland Index skulle bli en global bankstandard, och den drömmen har nu blivit verklighet. Samarbetet med Mastercard utökades genom att kortjätten blev delägare i Doconomy och sedan 12 april erbjuds Åland Index via Mastercard till alla Mastercards kunder runt om i hela världen. Från och med Earth Day, den 22 april, erbjuder även svenska fintechbolaget Klarna sina kunder möjlighet att mäta sina koldioxidavtryck i Klarnas egna app.

– Det här sätter Ålandsbanken på världens hållbarhetskarta, säger Peter Wiklöf. Det är oerhört stort att vår lösning nu har potential att nå halva världen..

Vägen framåt

Indexet utvecklas kontinuerligt och har bland annat uppdaterats med

ytterligare påverkansfaktorer och mer utförliga analysmodeller. Det senaste året har man implementerat Standard & Poors Trucost-data och analyser i beräkningsmodellen. Trucost värderar risker relaterade till klimatförändringar, nationella resursbegränsningar samt sociala, miljömässiga och bolagsstyrande faktorer.

Helena Mueller, medgrundare och CCO på Doconomy, berättar att man jobbar med att göra Åland Index mer precist genom att bland annat titta på möjligheten att gå från ett genomsnittligt index på branschnivå till att komma ner på produktnivå och mer lokala anpassningar.

– Det är långt tills världen är perfekt. Men vi jobbar på alla fronter, berättar Helena. Hon menar att människor ännu inte kan så mycket om koldioxid och klimatavtryck, och jämför beräkningen av koldioxidavtrycket med att räkna kalorier och steg. Det handlar om att sprida kunskap, engagera människor att ta eget ansvar och nå ut till så många som möjligt. Till slut kan det bli en naturlig del av vardagen – att göra bättre val för miljön. ■

**Helena Mueller,
medgrundare och CCO
på Doconomy**

** Mätningen görs genom att använda ett genomsnittligt koldioxidavtryck för varje bransch. Indexet känner alltså av om du handlar på en bensinmack eller klädaffär, men inte exakt vad du handlat, och utvecklingen framåt innehåller fler specifika mätinstrument, allt för att göra det så enkelt som möjligt för dig som konsument att följa din klimatpåverkan.*

A close-up photograph of a woman with blonde hair, wearing a blue knit beanie and a fishing rod. She is holding a red fishing lure in her hand. The background is a soft-focus outdoor scene with trees and a body of water.

Högt ställda mål skrämmer inte – **Ålandsbanken ska bli klimatneutral**

Text Joakim Enegren Foto Per Åke Henriksson

Efter flera år av satsningar på hållbarhetsfrågor och ansvarsfullhet har Ålandsbanken bestämt sig för nästa utmaning: hela koncernen ska bli klimatneutral.

– Min magkänsla är att vi kommer att lyckas, säger Tove Erikslund som är administrativ chef på banken.

Blickar vi först en smula bakåt ser vi att bankens väg mot klimatneutralitet har varit snudd på spikrak. Sedan Miljökontot, nuförtiden Östersjökontot, lanserades 1997 har man steg för steg närmat sig målet att bli en klimatneutral bank.

Ser du själv Östersjökontot som startpunkten för ert hållbarhetsengagemang, Tove Erikslund?

– Ja, när kontot presenterades var det resultatet av att banken hade medarbetare som var mycket engagerade i miljöfrågor. Vår roll i det åländska samhället har alltid varit ansvarsbärande roll. Därför ser jag att just ansvarsfullhet har varit en utmärkt grogrund för vårt hållbarhetsarbete i koncernen.

Ni har hunnit ta fram allt från Östersjökontot till Åland Index, som allt fler företag använder. Har ni bara miljön i fokus?

– Nej, men eftersom Ålandsbankens huvudkontor är beläget mitt i Östersjön ligger till exempel Östersjöns välmående nära hjärtat. Vi ser varje dag hur dåligt havet mår. Samtidigt är miljöfrågan en del av helheten. Vi jobbar med fyra fokusområden: miljöansvar, socialt ansvar, ansvarsfull kreditgivning och ansvarsfulla investeringar. De fokusområdena ingår i de 17 globala hållbarhetsmålen som FN har ställt upp. Sedan några år tillbaka är FN-målen vårt rättesnöre, alltså vår kompass mot framtiden.

Det låter en aning luddigt, kan du konkretisera?

– För oss är FN:s hållbarhetsmål och de 169 delmålen ett konkret stöd i vårt hållbarhetsarbete. Målen ger vårt arbete en struktur och långsiktighet som jag tror att både medarbetarna

och kunderna uppskattar. Vi slipper lösryckta punktinsatser som riskerar att stjåla resurser och uppmärksamhet. Tack vare de globala målen kan vi göra en årlig väsentlighetsanalys som är mycket tydlig. Under 2020 borrade vi djupare i delmålen och analyserade vårt jobb utifrån dem. Sammantaget innebär det arbetet att vi nu lägger vårt krut på fyra mål som vi ser att vi verkligen kan påverka: Hållbar energi för alla, hav och marina resurser, bekämpa klimatförändringarna samt anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.

Hur bygger ni upp arbetet kring väsentlighetsanalysen?

– Vi tar avstamp i de områden där vi har negativ och positiv inverkan på vår omgivning. Vi ställer upp nya målsättningar inom de olika områdena för att minska den påverkan vi har och för att kunna följa upp vårt arbete. I det arbetet har bankens intressenter självfallet en viktig roll.

Vem är i dag Ålandsbankens intressenter?

– Vi har insett att antalet intressenter växer i snabb takt och det beror på flera orsaker. Dels ökar medvetenheten och intresset för hållbarhetsfrågor, dels ökar oron över klimatförändringarna. Det här innebär att exempelvis myndigheter och medier visar ett allt större engagemang, och att vårt hållbarhetsarbete också intresserar allt flera kunder, aktieägare, leverantörer, gräsrotsorganisationer och politiker.

Har så många olika intressenter någon gemensam nämnare?

– Ja, alla förväntar sig transparens, trovärdighet och mycket mer information än för några år sedan.

Vad annat har den senaste väsentlighetsanalysen lärt er?

– Att analysera sin verksamhet ur

Några av våra bidrag till FN:s globala målsättningar

- Vi satsar på gröna placeringsprodukter
- Vi investerar i vindparker
- Minst 90 procent av energiförbrukningen från förnybara källor

- Ansvarsfulla krediter
- Integration och mångfald
- Lika lön för lika arbete
- Samarbetspartner
- Lokalt och globalt engagemang

- Hållbara investeringar
- Minskat CO₂-utsläpp
- Åland Index

- Östersjöprojektet

ett globalt hållbarhetsperspektiv kan vara utmanande. Men insikten som det arbetet ger är samtidigt en viktig faktor som driver hållbarhetsfrågorna framåt. Dessutom har analysen gett oss ännu mer råg i ryggen.

På vilket sätt då?

– Väsentlighetsanalysen visar att vi har valt rätt väg och därför vågar vi nu sätta ribban ännu högre. Det betyder att vi har bestämt oss för att utöka vår beräkning av våra koldioxidutsläpp och att Ålandsbanken ska bli en klimatneutral koncern.

Det låter som ett stort jobb?

– Ifall vi började från noll skulle det vara ett enormt arbete, men nu är vi redan en god bit på väg. Därför är min magkänsla att vi kommer att lyckas.

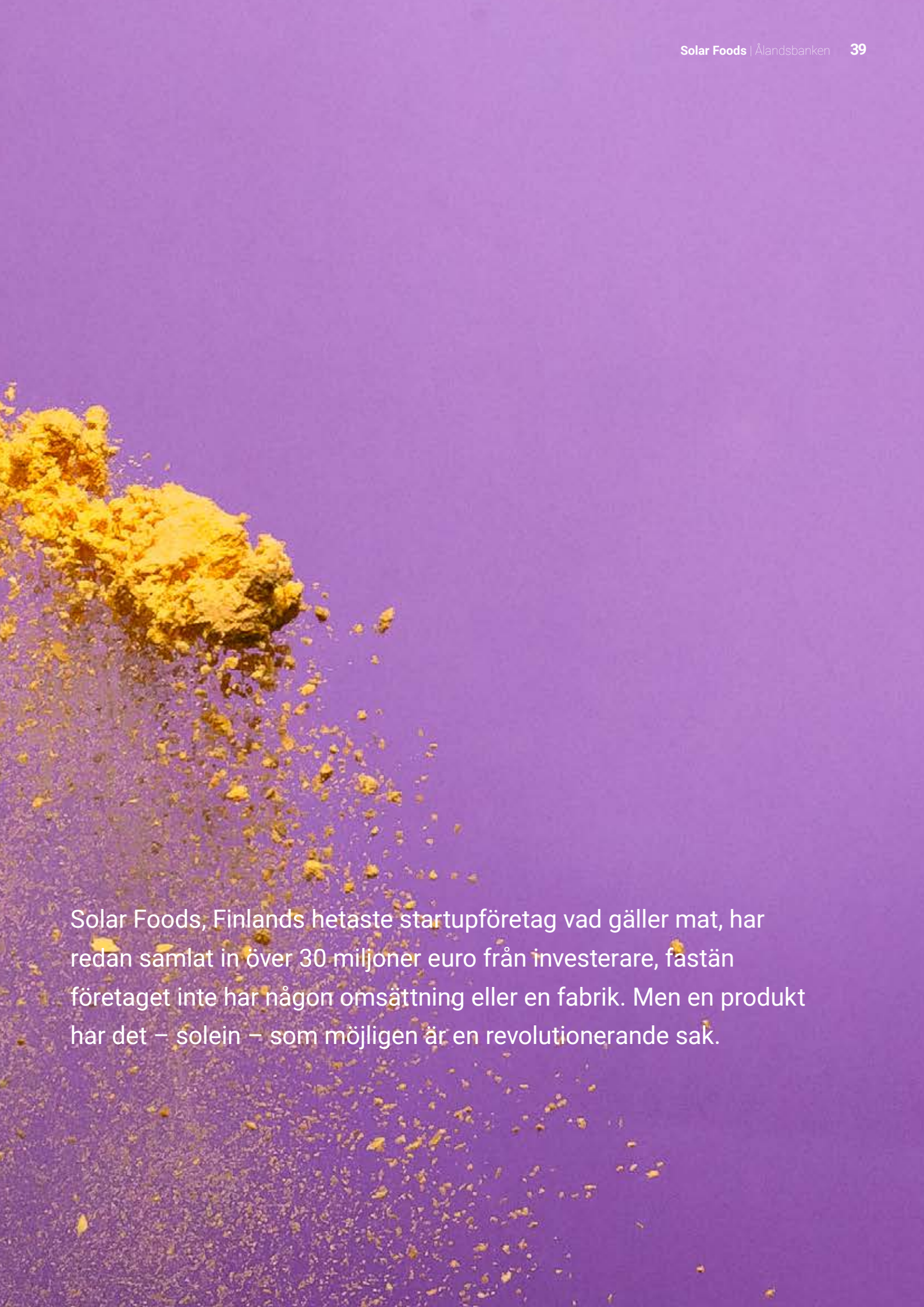
Vad innebär det att bli en klimatneutral bank?

– Idag mäter vi våra koldioxidutsläpp utifrån pappersförbrukning, tjänsteresor och energiförbrukning. Vi är ändå medvetna om att hela koncernen genererar mera utsläpp än så. Därför ska vi under 2021 bredda själva beräkningsgrunden för våra koldioxidutsläpp. Samtidigt måste vi slå fast hur vägen till klimatneutralitet ska se ut. Det innebär att vi ska jobba med två frågor: hur vi minskar koldioxidutsläppen och hur vi bygger upp vår modell för klimatkompensation. När vi sedan står inför 2022 ska vi veta hur och när vi blir en klimatneutral bank. ■

SOLAR FOODS

– FÖRETAGET SOM SER BORTOM
TRADITIONELLT JORDBRUK,
VÄXER OCH INTERNATIONALISERAS

Text Jouni Kantola Foto Solar Foods

Solar Foods, Finlands hetaste startupföretag vad gäller mat, har redan samlat in över 30 miljoner euro från investerare, fastän företaget inte har någon omsättning eller en fabrik. Men en produkt har det – solein – som möjligen är en revolutionerande sak.

”Det går till exempel utmärkt att tillverka solein mitt i Saharaöknen.”

Solein är ett protein som Solar Foods har patent på, och som tillverkas ur luften med hjälp av el, mikrober och spårämnen. Solein produceras i tankar som kallas bioreaktorer. Tanken innehåller mikrober och en lösning som innehåller spårämnen, till vilken man tillägger koldioxid och väte som separerats från luften. Produktionen av väte kräver energi, som fås från solen. Slutresultatet av reaktionen är ett gulaktigt protein som innehåller alla aminosyror som vi människor behöver.

– Informationstekniken möjliggjorde en ekonomisk tillväxt utan användningen av naturresurser. Nu

gör vi detsamma i livsmedelsproduktionen. Vi lösgör proteinproduktionen från jordbruket. Det går till exempel utmärkt att tillverka solein mitt i Saharaöknen, säger Pasi Vainikka, vd för Solar Foods.

Produktionen av animaliskt protein inom jordbruket är en av de främsta orsakerna till utarmningen av den biologiska mångfalden och den globala uppvärmningen. Jordbruket orsakar också problem i vattendrag i form av avrinning av näringsämnen. Solar Foods har beräknat att växthusgasutsläppen från produktion av solein är ungefär en hundradel av växthusgasutsläppen från produktion av nötkött.

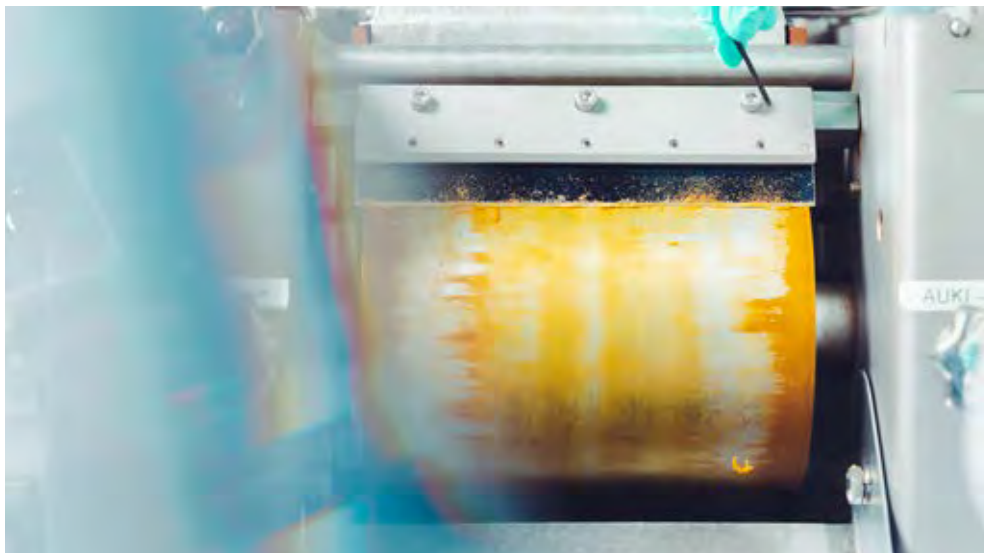
Solar Foods, som grundades på teknologi- och startupevenemanget Slush i slutet av 2017, bygger på arbete som utförts vid tekniska universitetet i Villmanstrand och Lahtis (LUT) och Teknologiska forskningscentralen VTT. Verkställande direktör Vainikka arbetade på VTT med ett solenergiprojekt och Juha-Pekka Pitkänen, idag produktionschef på Solar Foods, studerade celler och jäst.

– Pitkänen visste att det finns livsformer som man kan få att växa med elektrisk energi istället för solljus. Vi började tänka på sådana celler som produktionsanläggningar. När vi märkte att vi kunde öka cellmassan avsevärt och cellerna innehöll mycket protein var nästa fråga ”kan man äta det?”, säger Vainikka.

Och visst kan man äta det. En journalist från Talouselämä som smakat på solein beskriver det orangea pulvret som mildt i smaken och att det påminner något om majsbågar för småbarn. Som en ingrediens i mat och bakverk kan solein vara smaklöst. I Solar Foods affärsmodell är det inte meningen att solein ska spela huvudrollen i gastronomin på en tallrik, utan snarare kan solein höja näringsvärdet på livsmedel avsevärt. Företaget har som mål att producera råvaror till livsmedelsindustrin.

– Tanken är att ingå en handfull samarbeten med livsmedelsföretag som kan investera i gemensam produktutveckling. Tillsammans kan vi sedan lansera nya produkter på marknaden, säger Vainikka.

Innan solein kan komma ut på marknaden behövs godkännande från livsmedelsmyndigheterna, vilket i Europa tar ungefär två år, på övriga marknader är det möjligt att få tillstånd lite snabbare. Från nuvarande produktion på ca 300 gram per dag måste Solar Foods också öka produktionsvolymerna så att de lämpar sig för industriell produktion. För det ändamålet behöver

Juha-Pekka Pitkänen

Pasi Vainikka

företaget en fabrik.

– De miljoner som vi fått från riskkapitalister går till fabriken. Fabriksanläggningens budget är cirka 30 miljoner euro, varav vi nu har fått ihop största delen. Statens nya klimatfond, som kan bevilja stödlån till bolag som har en klar potential att bromsa klimatförändringen, har valt Solar Foods som sitt första stödprojekt. Stödlånet på tio miljoner euro ska användas till att bygga fabriksanläggningen.

Ålandsbanken har spelat en viktig roll i Solar Foods fabriksprojekt. Ålandsbankens Östersjöprojekt finansierade Solar Foods med 50 000 euro under 2019 och företaget använde pengarna till att planera anläggningen.

– På den tiden var hela foodtech-marknaden mycket mer okänd och vi fick mycket värdefull synlighet tack vare finansieringen ur Östersjöprojektet. Framför allt har en ordentlig plan för fabriken varit det vi lutat mot i samtal med investerare. När riskkapitalister frågar, "vad har

ni?", har det varit av största vikt att vi kunnat visa upp en plan för bygget av en produktionsanläggning.

Solar Foods vägar mot att bli Finlands ledande startup-företag inom livsmedelsindustrin har gått snabbt och meritförteckningen för de riskkapitalister som finansierat i företaget lovar gott. Inhemska Lifeline Ventures som också finns bakom Finlands häftigaste tillväxtbolag genom tiderna – Supercell och Wolt – har investerat i Solar Foods. Under finansieringsrundan hösten 2020 anslöt de främsta internationella aktörerna på foodtech-marknaden: Bridford Investments Limited, Agronomics Limited och CPT Capital. Bland dem har i synnerhet CPT Capital samlat på sig de hetaste tillväxthistorierna i branschen, till exempel Beyond Meat, som gör växtbaserade hamburgar-biffar som smakar som kött, och Impossible Foods. Agronomics Limited är däremot ett investmentbolag noterat på börsen i London med särskilt fokus på investeringar i miljövänlig och modern livsmedels-

teknik. Förutom riskkapitalister har även två strategiska aktörer inom livsmedelssektorn investerat i Solar Foods: inhemska Fazer och Lee Kum Kee från Hong Kong, som bland annat tillverkar sojasåser. Det kommer förmodligen att vara nödvändigt att besöka investerarnas plånbok flera gånger innan soleinets marknadsduglighet kan testas ordentligt, vilket förmodligen sker under 2023. Men ändå ingen dålig prestation från ett tillväxtföretag yngre än fem år. Vad är framgångsreceptet, dr Vainikka?

– Teamet. För riskkapitalister betyder ett team ofta mer än en produkt. Ett bra team är ett team med människor och kunskaper från helt olika områden, såsom till exempel vetenskap, konst och teknik. Dessutom är det svårt att bygga ett tillväxtbolag inom en befintlig bransch, innovations- och tillväxtprocent kan snarare hittas i utkanten av och sömmarna mellan olika branscher. ■

Det orangea pulvret är milt i smaken och påminner något om majs-bågar för småbarn.

Ålandsbankens Östersjöprojekt mottog rekordmånga ansökningar om finansiering

Foto **Anton Sucksdorff**

Skräpet bort från snölassen – Clewat, som specialiserar sig på rening av vattendrag, fick Östersjöprojektets huvudbidrag.

För Ålandsbankens Östersjöprojekt var det ett framgångsrikt år: projektet mottog rekordmånga ansökningar, hela 168 stycken, och i år finansieras olika projekt för att förbättra tillståndet i Östersjön med ett svindlande belopp på 500 000 euro.

Clewat Oy, som är specialiserat på rening av vattendrag, får i år det största enskilda finansieringsbeloppet ur Ålandsbankens Östersjöprojekt, 130 000 euro. Finansieringen kommer att användas för att utveckla företagets innovativa snösmältningsmetod. Vid snödumpning hamnar flera tusen kilo skräp och miljontals mikroplastartiklar i Östersjön varje vinter.

Med Clewats maskin har nästan allt skräp filtrerats bort från snön, allt från cyklar till knappålshuvuden.

Mariehamns stad får 80 000 euro i bidrag från Östersjöprojektet för att bygga en våtmark i Sviby. Våtmarkerna kan minska mängden näringsämnen som orsakar övergödning, förbättra den lokala vattenmiljön och öka den biologiska mångfalden.

Finlands miljöcentral SYKE får 42 000 euro för att studera mängden plast i sjöfåglars häckningsplatser och för att städa upp miljön. Både sjöfåglar och miljö lider av mängden plastavfall.

För projekt för barn och ungdomar kommer Östersjöprojektet att finansiera Rotary distrikt 1410:s

Resultat för Ålandsbankens Östersjöprojekt 2020

Rehabiliteringsplan för Vahtolanlahti, 5 500 €

Rotary Vattenryggsäck, 5 000 €

Ådans vänner, 10 000 €

Clewat, Snowhow-projekt, 130 000 €

Mariehamns stad, Sviby-åns våtmark, 80 000 €

SYKE – Finlands miljöcentral, Plast i sjöfågelbon, 42 000 €

Baltic Sea Action Group, 80 000 €

Race for the Baltic, 50 000 €

WWF, 25 000 €

John Nurminens stiftelse, 80 000 €

Snygg Beach-programmet: 90 000 € (treårigt samarbete 2019–2021: 30 000 euro/år)

projekt Vattenryggsäck, vars syfte är att få barn intresserade av miljön och deras egna närliggande vattendrag. Projekt Vattenryggsäck får 5 000 euro i finansiering från Ålandsbankens Östersjöprojekt.

Ålandsbanken stödjer sina långsiktiga partners

Syftet med Östersjöprojekt-juryns finansieringsbeslut är att möjliggöra långsiktiga samarbeten mellan olika aktörer. Ålandsbanken kommer i år återigen att stödja sina långsiktiga samarbetspartner med över 200 000 euro. Bland annat Baltic Sea Action Group, John Nurminens stiftelse och Race for the Baltic får finansiering. ■

ÅLAND 100

Att leva på en ö sätter sina spår. Precis som martallen vid Norrhavet har ålänningarna fått anpassa sig till sin levnadsmiljö. Det krokiga, tåliga lilla trädet tillhör fortfarande samma art som en högrestr furu i skogen. De har bara fått olika förutsättningar för att leva. I ålänningarna som bor omgivna av havet finns en djupt rotad vilja att gå sin egen väg och göra på sitt eget sätt. Ett knotigt, hårdigt, fritt och lite vilt egensinne.

Alands speciella status som självstyrkt, demilitariserat och neutraliserat örike är i sig en egensinnig lösning. En fredlig kompromiss från 1921, då det nystartade Nationernas Förbund löste en knepig trepartskonflikt genom att ge något åt alla. Sverige fick garantier för att Åland inte skulle bli ett militärt hot. Finland fick behålla suveräniteten över Åland. Och ålänningarna själva – de fick sin självstyrelse. Idag är Ålandsexemplet en internationell inspirationskälla för fredlig konflikt-hantering och egensinnet ett arv som varje ålänning bär med sig.

En historia präglad av hav

De första invånarna befolkade Åland för ca 7 000 år sedan då människor kom till Åland för att jaga säl och fiska. I alla tider sedan dess har Åland varit en strategisk plats för sjöfarare, och Ålands historia präglas starkt av havet och sjöfarten. En viktig tidsperiod i åländsk historia är sjöfartsepoken ca 100 år sedan. Då var Mariehamn

hemmahamn för stora segelfartyg, bland annat Pommern, som idag är det enda bevarade fyrmastade handelssegelfartyget av sitt slag.

Åland blir en del av Finland

Tiden för 100 år sedan är en betydelsefull tidsperiod i Ålands historia även av en annan orsak. Finland utropade sin självständighet som stat 1917. På Åland uppstod en idé om att återförenas med Sverige, och under 1917 tog man kontakt med den svenska regeringen och året därpå även med svenska kungen med en önskan om detta. Finland ville däremot inte lämna ifrån sig Åland, och så småningom erbjöd man istället ålänningarna en viss form av självstyrelse. Den 24 juni 1921 fattade NF:s råd ett beslut om en kompromiss. Åland skulle tillhöra Finland, men Finland måste garantera ålänningarnas svenska språk, kultur, lokala sedvänjor och det självstyrelsesystem som man hade erbjudit Åland 1920.

Det självstyrda Åland

Åland är sedan 1921 ett självstyrande landskap i republiken Finland. Ålands självstyrelsens lagting sammanträdde första gången den 9 juni 1922, och den 9 juni blev därefter Ålands självstyrelsedag. Självstyrelsen innebär att Åland har egen regering och eget lagting med egen budget och lagstiftningsrätt inom bland annat utbildning, sjukvård, näringsliv, kommunförvaltning och trafik. Egen flagga, egna frimärken och registerskyltar samt toppdo-

mänen "ax" är också betydelsefulla tecken för det autonoma Åland.

Ett modernt samhälle

Åland är idag ett modernt samhälle med drygt 30 000 invånare och bra förbindelser både väster- och österut. De åländska rötterna är djupt rotade i sjöfarten och Åland är ännu idag en bas för många rederier. Näringslivet på Åland är aktivt och håller sig i framkant. Arbetsklimatet är perfekt för kreativa mångsysslare och entreprenörsandan är stark. Flera åländska företag inom varierande branscher såsom bank, IT och försäkring erbjuder idag möjligheten för jobb inom en internationell arena. Åland trafikeras med moderna färjor och har mer än ett färjeånlop per timme. Staden Mariehamn har ca 11 700 invånare och dessutom finns 15 landsbygds- och skärgårdskommuner. Åland har egen högskola, framgångsrika företag, egna lokaltidningar och -radio.

Festligheter året runt

År 2022 är det 100 år sedan Åland blev självstyrkt. Märkesåret Åland 100 uppmärksammas under ett helt år, från den 9 juni 2021 fram till den 9 juni 2022. Under märkesåret ordnas en mängd intressanta kulturevenemang och festligheter runt om på Åland. Hela det åländska samhället, invånare, turister, organisationer, företag med flera deltar i 100-årsfirandet. ■

Källa och bild:

Åland 100-projektet

Tips & nyheter

Småbolagsfonden ett år – firar kanonresultatet

I maj fyller aktiefonden Nordiska Småbolag ett år. I maj fyller aktiefonden Nordiska Småbolag ett år. Förutom bemärkelsedagen firar vi även att fonden mer än fördubblats. Vi kan också konstatera att intresset för små och medelstora nordiska kvalitetsbolag har varit enormt och fonden förvaltar idag (2021-05-03) omkring 1 miljard kronor fördelat på cirka 50 bolag. Läs mer om våra fonder på webbplatsen! ■

* Historisk utveckling är ingen garanti för framtida avkastning. De pengar som placeras i fonden kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet.

Ålandsbanken Euro Bond bästa räntefonden i Norden för åttonde gången!

Placeringsfonden Ålandsbanken Euro Bond belönades för åttonde året i rad som den bästa räntefonden in sin kategori inom Norden. Refinitiv Lipper Fund Awards-priser är högt ansedda av branschen och pristagarna offentliggjordes i april. Priserna tilldelas fonder som kontinuerligt kan överstiga den riskjusterade avkastningen för sin referensgrupp under en period på 3, 5 och 10 år. Fonden får denna gång priset för sin prestation under den senaste femårsperioden.

Fonden är en aktivt förvaltd räntefond

som investerar i utvalda ränteinstrument, som i huvudsak klassificeras som "investment grade", med vederbörlig hänsyn till de rådande marknadsförhållanden.

– Orsakerna till fondens framgång är bland annat en försiktig investeringsstil, med vilken vi vill uppnå en så jämn avkastning som möjligt på lång sikt, och favoriseringen av stabila nordiska företagslån, säger fondförvaltare Jarkko Toivonen vid Ålandsbanken Fondbolag Ab. ■

Dina juridiska behov är unika

Därför erbjuder vi alla våra Premiumkunder 30 minuters kostnadsfri juridisk konsultation via vår samarbetspartner Verahill. Verahill är specialiserad på juridisk rådgivning för privatpersoner inom det familjerättsliga området, och du kan få hjälp med bland annat testamente och framtidsfullmakt men även hjälp vid tvister gällande exempelvis arvsfrågor eller bodelning. Kontakta din rådgivare på Ålandsbanken redan idag, så förmedlas du till en jurist hos Verahill. Varför vänta? ■

KORTVETT

Du använder säkerhetsbälte i bilen, hjälm när du cyklar, men hur är det med ditt betalkort? Med mycket enkla knep kan du ytterligare öka säkerheten för ditt kort.

Logga in i Mobilbanken eller Internetkontoret och justera ditt korts säkerhetsgränser och regionbegränsning med några få klick. Du bestämmer alltid själv hur stora köp och uttag som kan göras med ditt

kort, och i vilka regioner. Gränserna kan du självklart ändra så ofta du vill. Slå dessutom på aviseringar för kortköp – om ditt kortköp nekas får du orsaken i realtid. Dessutom får du veta om någon använder ditt kort utan lov. Enkelt, helt enkelt. ■

P.S. Glömt bort kortets PIN-kod? Den ser du numera på Internetkontoret och i Mobilbanken.

Smidiga placeringar via Internetkontoret och Mobilbanken

På Internetkontoret och i Mobilbanken kan du nu köpa, sälja och byta såväl Ålandsbankens egna som externa fonder, när det passar dig. Du som har en depå eller ett investeringssparkonto kan också handla med svenska aktier. Vill du ha råd kring ditt sparande är du naturligtvis välkommen att ta kontakt med din personliga rådgivare.

Kom ihåg – tjänsten Realtidskurser aktiverar du på Internetkontoret!

Mot hållbarhetsmålen med hjälp av investeringar

För att nå klimatmålen får även finansbranschen en avgörande roll i omställningen till en grönare värld. EU:s disclosureföreläggelse ställer krav på hållbarhetsaspekter för förvaltare – genom

att du erbjuds tydlig information om hållbarhetsrisker kan du som investerare enklare göra hållbara val. Vi välkomnar detta och kan redan i dag erbjuda två Svanenmärkta fonder. ■

Utsatt för misstänkta mejl eller samtal? Sköt dina bankärenden tryggt!

Kom ihåg att aldrig ge dina inloggningsuppgifter eller uppgifter om dina betalkort till utomstående. Vi kontaktar dig varken per e-post, telefon, sms eller dörrknackning för att be om dina nätbankskoder eller andra personliga bankuppgifter. Logga aldrig in i Mobilbanken eller Internetkontoret via en länk som du fått till exempel per e-post, utan logga alltid in via bankens egna sidor eller genom att själv skriva adressen i adressfältet i webbläsaren.

Om du misstänker att du blivit utsatt

för nätfiske eller om dina nätbankskoder har hamnat i fel händer, meddela vår Kundservice omedelbart på nummer 0204 292 910.

Vi jobbar kontinuerligt med att säkerställa att du ska kunna sköta dina bankärenden så tryggt som möjligt – genom att erbjuda dig säkra banktjänster, ha kännedom om dig som kund och påminna dig om hur du använder våra tjänster och produkter på ett säkert sätt. ■

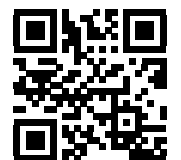
Vem får tidningen Ålandsbanking framöver?

Efter önskemål från våra kunder och med hänsyn till miljön skickar vi endast ut en tidning per hushåll. Tidningen skickas till den i hushållet som är äldst enligt våra uppgifter. Hör av dig till din rådgivare om ditt hushåll fortsättningsvis önskar flera tidningar! ■

HUR KAN VI GÖRA TIDNINGEN ÄNNU BÄTTRE?

Värdefulla svar på det får vi om du hjälper oss att svara på vår läsarundersökning, du hittar den via QR-koden här. Tack på förhand! ■

FRÅGOR TILL *Peter Wiklöf*

1 *Rekordåren följer på varandra – vart är Ålandsbanken på väg med tanke på tillväxt och hur säkerställer ni att banken behåller sin personliga prägel och inte blir som en av storbankerna? Förutom den självklara nyttan till aktieägarna, hur påverkas kunderna av framgången?*

Vi är på väg att bli en allt tydligare nordisk aktör. Vi sticker ut i förhållande till de flesta andra banker bl.a. genom att vi har fortsatt att rekrytera ny personal då de flesta andra banker väljer att skära ned. Vi gör det för att kunna slå vakt om vårt nuvarande sätt att leva med våra kunder.

2 *Under pandemiåret har Ålandsbanken tagit stora kliv gällande digitaliseringen – något som även lär efterfrågas av kommande generationer av kunder. Hur behåller ni det personliga mötet i den alltmer digitala världen och vilka lärdomar har övningen under pandemiåret gett er?*

Under perioder det senaste året har vi haft 70 procent av vår personal arbetande på distans. Tekniskt har det fungerat väl. Vi har även lärt oss att genomföra distansmöten med våra kunder. Även det har fungerat väl och det kommer definitivt att utgöra ett bra komplement till våra personliga möten som även i framtiden kommer att erbjudas våra kunder på våra kontor eller på någon annan för kunden passande plats.

3 *Inflation i sikte – eller inte, det är frågan. Hur ska man som privatperson tänka i tider som dessa?*

Det är alltid svårt att ge generella råd till privatpersoner då vi vet att de ofta har helt olika förutsättningar och önskemål. Rådet blir därmed att tänka igenom sina förutsättningar och målsättningar väl. Ett bollplank för dina idéer är oftast bra och där kan våra rådgivare göra stor nytta.

4 *Vad skulle du som vd vilja satsa på det kommande året – om du slapp ta hänsyn till alla kraven utifrån?*

Det skulle vara befriande att enbart få fokusera på bättre tjänster och service till våra kunder men vi vet att en stor del av alla bankers utvecklingsbudget går åt till att anpassa oss inför nya och förändrade befintliga myndighetskrav. Men det gläder mig att vi trots allt har möjlighet att uppdatera vårt produktutbud och skapa nya tjänster enligt våra kunders efterfrågan.

5 *Åland Index, framtaget av Ålandsbanken 2016, är numera ett globalt index som hjälper konsumenter världen över mäta sina kortköps klimatpåverkan. Tack vare det nyaste samarbetet med Mastercard har man potential att nå halva världen – hur görs en sådan här resa och vad betyder det för Ålandsbanken?*

All framgångsrik företagsutveckling bygger på kunniga och engagerade personer. Åland Index är inte något undantag. En bra tjänst har skapats av vår personal i Ålandsbanken och nu utvecklas den och förs vidare ut i världen i samarbete med duktiga människor på fintech-bolaget Doconomy. Ålandsbanken har en hög ambition inom hållbarhet och visst är det roligt att få vara med och sätta Ålandsbanken på världens hållbarhetskarta.

ÅLANDSBANKEN

ÅLANDSBANKEN ABP

HUVUDKONTOR:

Nygatan 2, Mariehamn
Åland
Telefon +358 204 29 011 (växel)
www.alandsbanken.se

SVERIGE

Chef Magnus Johansson
Telefon 08 791 48 00
magnus.johansson@alandsbanken.se
www.alandsbanken.se

Stockholm

Stureplan 19
Telefon 08 791 48 00

Göteborg

Chef Eva Bengtsson
Telefon 031 333 45 00
eva.bengtsson@alandsbanken.se
Kungssportsavenyen 1

Malmö

Chef Jonny Björklund
Telefon 040 600 21 00
jonny.bjorklund@alandsbanken.se
Carlsgatan 3

Private Banking

Chef Christian Lindahl
Telefon 08 791 48 97
christian.lindahl@alandsbanken.se
Stureplan 19

Premium Banking

Chef Fredrik Svennersjö
Telefon 08 791 24 01
fredrik.svennersjo@alandsbanken.se
Stureplan 19

Innehållet i denna trycksak utgör allmän information och inte finansiell rådgivning till enskild person. Även om Ålandsbanken har strävat efter att verifiera informationen kan det inte garanteras att denna i alla avseenden är korrekt, fullständig eller rättvisande. Informationen tar inte hänsyn till enskild persons specifika ekonomiska eller skattemässiga situation. Finansiell rådgivning bör sökas från kvalificerad rådgivare innan någon konkret transaktion genomförs eller handling vidtas. Alla prognoser är förenade med osäkerhet och det faktiska utfallet kan bli ett annat än prognosen. Värdet på finansiella instrument kan variera och reduceras och för vissa även bli negativt. Ålandsbanken friskriver sig från ansvar för samtliga skador och förluster, såväl direkta som indirekta, som kan uppstå i anledning av informationen. Informationen är skyddad av upphovsrätt och får inte utan Ålandsbankens tillstånd kopieras, distribueras eller publiceras. Tvister i anledning av informationen ska prövas enligt finsk rätt av finsk domstol exklusivt.

B-porto betalt

Att välja Ålandsbanken kan göra skillnad

Över 100 års erfarenhet av skräddarsydd
förmögenhetsförvaltning för din livsstil

En bank för dig som ställer högre krav och uppskattar både sunt
förnuft och ett personligt bemötande – speciellt då det handlar om
förmögenhetsförvaltning och finansiell planering.

Stockholm • Göteborg • Malmö

ÅLANDSBANKEN